Συνέντευξη Βασίλης Λαμπρόπουλος: Η Ελληνική Ποιητική Γενιά του 2000

Επιμέλεια συνέντευξης: **Θάνος Γώγος**

Ο Βασίλης Λαμπρόπουλος κατέχει την έδρα Νεοελληνικών Σπουδών C.P. Cavafy στο Τμήμα Κλασικών Σπουδών και Συγκριτικής Λογοτεχνίας του Πανεπιστημίου του Μίσιγκαν. Έχει δημοσιεύσεις πάνω στη διαμόρφωση του κανόνα (Literature as National Institution), τα καθεστώτα ερμηνείας (The Rise of Eurocentrism) και τις αντινομίες της ελευθερίας (The Tragic Idea). Εκτός από τους παγκόσμιους Ελληνισμούς, στα ερευνητικά του ενδιαφέροντα περιλαμβάνονται το θέατρο και η πολιτική θεωρία. Η τρέχουσα έρευνά του επικεντρώνεται στην ιδέα της επανάστασης στη μοντέρνα τραγωδία. Ασχολείται εκτενώς με τη μουσική, τη λογοτεχνία, τη φιλία και την ελευθερία.

Ο Βασίλης Λαμπρόπουλος, εδώ και χρόνια, αποτελεί τον μοναδικό μελετητή της ελληνικής ποιητικής γενιάς του 2000 που δημοσιεύει τις μελέτες του στα αγγλικά και στα ελληνικά. Τις παρουσιάζει σε επιστημονικά περιοδικά, λογοτεχνικά έντυπα, δημόσιες συζητήσεις και στον προσωπικό του ιστότοπο: *poetrypiano.wordpress.com*. Η δημοσίευση της μελέτης του «**Η Αριστερή μελαγχολία στην ελληνική ποιητική γενιά του 2000**»[1] καθώς και το κείμενό του «**Η κρίση της ποίησης και η μελαγχολία της Αριστεράς**», πρωτοσέλιδο στα "Ποιητικά", τεύχος 26, συζητήθηκαν πολύ μέσα στον χώρο της λογοτεχνίας.

Ο Καθηγητής του Μίσιγκαν, που σταδιοδρομεί 36 χρόνια στην Αμερική, μίλησε στην Βαβυλωνία για την εντυπωσιακή αισθητική και πολιτική αυτογνωσία και αυτονομία της καινούργιας ελληνικής ποίησης του 21ου αιώνα.

Βαβυλωνία: Καταρχάς, παρατηρούμε πως και στα δύο κείμενα, που

προαναφέρουμε, χρησιμοποιείτε τον όρο «αριστερή μελαγχολία». Πώς πιστεύετε πως πρέπει ο Έλληνας αναγνώστης να ερμηνεύσει αυτόν τον όρο;

Βασίλης Λαμπρόπουλος: «Αριστερή μελαγχολία» είναι ένας συγκεκριμένος τεχνικός όρος που χρησιμοποιείται κυρίως στις πολιτιστικές σπουδές για πολιτικά, ψυχολογικά, έμφυλα, φιλοσοφικά, κ.α. θέματα (όπως άλλωστε και μόνη της η λέξη «μελαγχολία»). Δεν κυριολεκτεί: δεν αναφέρεται αναγκαστικά σε ανθρώπους που είναι αριστεροί ή μελαγχολικοί. Βασίζεται στην ιδέα πως όποιος χάνει κάτι (ένα πράγμα, άτομο, ιδανικό) που αγαπά πολύ μπορεί ή να θρηνήσει (και να το ξεπεράσει, αφήνοντάς το πίσω) ή να μελαγχολήσει (παραμένοντας προσκολλημένος και πιστός σε κάτι που χάθηκε αλλά δεν ακυρώθηκε).

Ο όρος έγινε ιδιαίτερα δημοφιλής από τη δεκαετία του 1990, μετά την κατάρρευση του Σοβιετικού συστήματος, για να χαρακτηρίσει εκείνους που απελπίστηκαν από τη χρεωκοπία των συγκεκριμένων καθεστώτων αλλά παραμένουν πιστοί σε αριστερές αξίες. Στην Ελλάδα, χρησιμοποιείται για να χαρακτηρίσει εκείνους που αισθάνονται προδομένοι από την κυβέρνηση Συριζανέλ αλλά δεν απαρνούνται τις αρχές που κινητοποίησε η άνοδος του αριστερού κόμματος. Εγώ τον χρησιμοποιώ για να τονίσω ένα βασικό χαρακτηριστικό της ποιητικής γενιάς του 2000, το ότι η γραφή της έχει παραμείνει ανυποχώρητα και ανέλπιδα αριστερή, γνωρίζοντας από παλιά πως το αριστερό κόμμα, όσο δυναμώνει, τόσο θα συμβιβάζεται.

Β.: Η οικονομική κρίση συνδέεται με αυτό που αποκαλούμε κρίση αξιών;

Β.Λ.: Αν η ποιητική γενιά του ’50 (Μανώλης Αναγνωστάκης) ήταν εκείνη της «ήττας» και η γενιά του ’60 (Βύρων Λεοντάρης) εκείνη της «απόγνωσης», η «αριστερή μελαγχολία» παρουσίαζεται στην ποίηση με τη γενιά του 2000 και εκφράζεται με μια καταιγιστική απογοήτευση για κάθε προσωπική και κοινωνική ανεξαρτησία και αυτοδυναμία. Ορισμένοι (όχι φυσικά όλοι)

ποιητές που πρωτοπαρουσιάζονται εκείνη τη δεκαετία, διακατέχονται από διπλή αγανάκτηση και περιφρόνηση, τόσο για πολιτικο-κοινωνικές όσο και για ποιητικο-πολιτιστικές αξίες. Βγαίνουν από μία πολιτιστική κρίση, η οποία προηγήθηκε της οικονομικής. Αφού βίωσαν τη χρεωκοπία της Αριστεράς της μεταπολίτευσης, τη δεκαετία του 1990, αποφασίζουν να μην πενθήσουν τις προδομένες αριστερές αρχές και μετακινούνται πολιτικά και ποιητικά αριστερότερα προς την εξέγερση και την αυτονομία.

Β.: Γράφετε για το παρελθόν ως «τόπος που βαραίνει». Ποια είναι η σχέση/μάχη της γενιάς του 2000 με την «παραδοση»;

Β.Λ.: Οι ποιητές που εμφανίζονται τη δεκαετία του 2000 ενδιαφέρονται πολύ λίγο για την παράδοση, πράγμα υγιέστατο αν σκεφθεί κανείς πόσο ασφυκτικά η εθνολατρική παράδοση έκλεισε τους ορίζοντες προηγούμενων γενιών. Αντίθετα, ενδιαφέρονται περισσότερο για ετερόκλητα πράγματα όπως το αγγλικό ροκ, την αμερικανική πεζογραφία, τη ρωσική ποίηση, την ανθρωπολογία, τις τεχνικές ψηφιοποίησης, τη φιλοσοφία, το δίκαιο και τη μετάφραση. Σε γενικές γραμμές, η νεοελληνική παράδοση, ποιητική και άλλη, σημαίνει γι’αυτούς πολύ λίγα (κυρίως συναισθηματικά) κι αυτό αποτελεί μείζονα ρήξη με την Ιστορία Δημαρά, το Μουσείο Μπενάκη, τους Δίσκους Λύρα, τις Εκδόσεις Ίκαρος και όλα τα Ιδρύματα. Έτσι, μεταφράζονται και πιο εύκολα αφού προϋποθέτουν πολύ περιορισμένη γνώση της πορείας από τη Σαπφώ ως την Κλεαρέτη Δίπλα-Μαλάμου και κυρίως μιλούν τη γλώσσα της παγκόσμιας αμφισβήτησης.

Β.: «Αριστερή μελαγχολία», «ήττα», «περιφρόνηση», «αποτυχία» και «το μέλλον της ποίησης είναι συνεργατικό». Επομένως, ίσως δεν έχουμε στη γενιά του 2000 τον θρήνο της απώλειας της επανάστασης αλλά τη δέσμευση στην «αυτονομία».

Β.Λ.: Η γενιά του 2000 αντιλήφθηκε, από την προηγούμενη κιόλας δεκαετία, πως η Αριστερά δεν θα έμενε πιστή στα επαναστατικά της οράματα. Αυτό φάνηκε όχι μόνο στην πενιχρή γενιά του «ιδιωτικού οράματος» αλλά γενικότερα στα περιοδικά, τα

πανεπιστήμια, τη μουσική και την κριτική. Αντί, λοιπόν, η ποίηση να πενθήσει την επανάσταση, προτίμησε να μείνει πιστή στο αριστερό πρόταγμα της αυτονομίας και στην ιστορική ρήξη της εξέγερσης. Έτσι, καλλιέργησε μια ριζοσπαστικοποίηση του στίχου προς αναρχίζουσες κατευθύνσεις. Οι ποιητές απορρίπτουν την μεσσιανική ουτοπία της επανάστασης και στοχάζονται το εκρηκτικό συμβάν της εξέγερσης που συναθροίζει πολίτες και τους συσπειρώνει στο κοινό. Μπορεί να είναι οι ηττημένοι της ιστορίας και οι χαμένοι της εξουσίας, όμως δεν είναι ούτε συμβιβασμένοι ούτε ξεπουλημένοι. Έχουμε, έτσι, για πρώτη φορά μια ελληνική ποίηση κατά της μεταφυσικής, της ουσιοκρατίας, της συνέχειας, της ολότητας, του κρατυλισμού και του ελλαδοκεντρισμού, η οποία ενθαρρύνει τους συγγραφείς να συνεργαστούν ενεργά.

Β.: Πώς κρίνετε το επίπεδο των νέων ποιητών σήμερα και ποια είναι τα βασικά χαρακτηριστικά της ποιητικής φουρνιάς/γενιάς του 2000 στην Ελλάδα;

Β.Λ.: Οι ποιητές που παρουσιάστηκαν τη δεκαετία του 2000 μπορούν να σταθούν ως συγγραφείς και διανοούμενοι οπουδήποτε στον κόσμο, άλλωστε αρκετοί ζουν εκτός Ελλάδος. Διακρίνονται από ένα υψηλό επίπεδο μόρφωσης, καλλιέργειας, ενημέρωσης και προβληματισμού. Έχουν μια αξιοθαύμαστη επίγνωση κάθε είδους κωδικών, τους οποίους χαίρονται να χειρίζονται. Καλλιεργούν γλωσσικές, πνευματικές, σωματικές και άλλες δεξιότητες, οι οποίες διευρύνουν τους δημιουργικούς τους ορίζοντες. Σκέφτονται με βάση το συγκεκριμένο, το τοπικό και το συντροφικό παρά το εθνικό, το πανανθρώπινο και το αιώνιο. Φέρουν, επίσης, ένα καινούργιο ατομικό και συλλογικό ήθος αλληλεγγύης με βάση το οποίο συντονίζονται και συνεργάζονται. Οι περισσότεροι συμμετέχουν ενεργά σε πυρήνες εκδοτικών οίκων, περιοδικών, συλλόγων, ιστοσελίδων, ομάδων και εκδηλώσεων.

Κυκλοφορούν στην αγορά χωρίς να γίνονται αγοραίοι. Εμφανίζονται ζωντανά σε διάφορα σχήματα και δημοσιεύουν/εκδίδουν μαζί σε ποικίλα μορφώματα. Γενικά, διαπνέονται από ένα πνεύμα γίγνεσθαι που επιδιώκουν να τους

αιφνιδιάζει.

Β.: Αλλάζουν/ανανεώνουν αυτά την ποίηση στην Ελλάδα;

Β.Λ.: Ανανεώνουν την ελληνική παράδοση, φέρνοντας κάτι που δεν είναι ούτε μοντερνιστικό (γνώριμο και κολακευτικό της δεκαετίας του ’30) ούτε αβανγκάρντ (επιθετικό και αυτοπαθές της δεκαετίας του ’60). Αδιαφορώντας για το εμπνευσμένο, το μεμονωμένο, το τετελεσμένο αλλά και για το ανατρεπτικό, προσφέρουν κάθε φορά ένα αλλόκοτο, ανοιχτό, διαδικτυακό συμπίλημα και συνοθύλευμα που μπορεί κανείς να ανασυνθέσει με διάφορους τρόπους. Δεν πρόκειται για μια ακόμη τεχνοτροπία ή σχολή ποίησης αλλά για μια διαφορετική υπόσταση και λειτουργία του ποιήματος.

Η επιρροή τους, που είναι ήδη φανερή, θα ασκηθεί τόσο στην ίδια τη γραφή όσο και στις συνθήκες παραγωγής και διακίνησής της, που εμπνέονται από το **πνεύμα των κοινών**. Ιδιαίτερα σημαντική ανανέωση συνιστά η λαμπρή συμμετοχή ποιητών, που δεν εντάσσονται στην παραδοσιακή νόρμα του αμιγώς αρσενικού και Έλληνα συγγραφέα, αλλά καλύπτουν όλη τη γκάμα φύλου, έθνους, καταγωγής, γλώσσας, σωματικότητας και γενικά ταυτότητας και οντότητας. Το ίδιο ισχύει και για τη μεγαλύτερη από ποτέ και ευεργετική ποιητική δράση, της εκτός Αθηνών Ελλάδας και της διασποράς.

Β.: Επηρεάζονται οι ποιητές της γενιάς του 2000 από άλλες τέχνες;

Β.Λ.: Κατά κανόνα, ο Έλληνας ποιητής πιστεύει στο αυτόνομο και αυτοδύναμο ποίημα. Δεν τον ενδιαφέρει η συνομιλία και συνεργασία των τεχνών. Απλώς ορισμένες φορές τον κολακεύει αν τον εικονογραφούν ή μελοποιούν. Αντίθετα, ο νεώτερος ποιητής συνομιλεί με όλες τις τέχνες, ιδιαίτερα τα εικαστικά, τη φωτογραφία και τη μουσική. Γενικότερα, η δημιουργία του κινείται μέσα σε μια θεατρικότητα και διαδραστικότητα, όπου τα ποιήματα έχουν ρευστά όρια, μεικτά είδη και ετερόκλητα στοιχεία. Αυτό γίνεται ακόμα πιο φανερό, όταν συντελούνται σε

δημόσιους χώρους, όπου με την παρουσία του το κοινό εντατικοποιεί την πολλαπλότητά τους. Το ποίημα λειτουργεί όχι μόνο στη σελίδα αλλά και σε πολλά πεδία και αναπτύσσεται σε τόπο συνάντησης, καθώς οι στίχοι διαχέονται προς πολλές κατευθύνσεις. Οι τέχνες συνομιλούν ως ίσες και αλληλο-επηρεάζονται αντί να υπηρετούν, όπως γίνεται δυστυχώς ακόμα, τον υποτιθέμενα προφητικό ποιητικό λόγο.

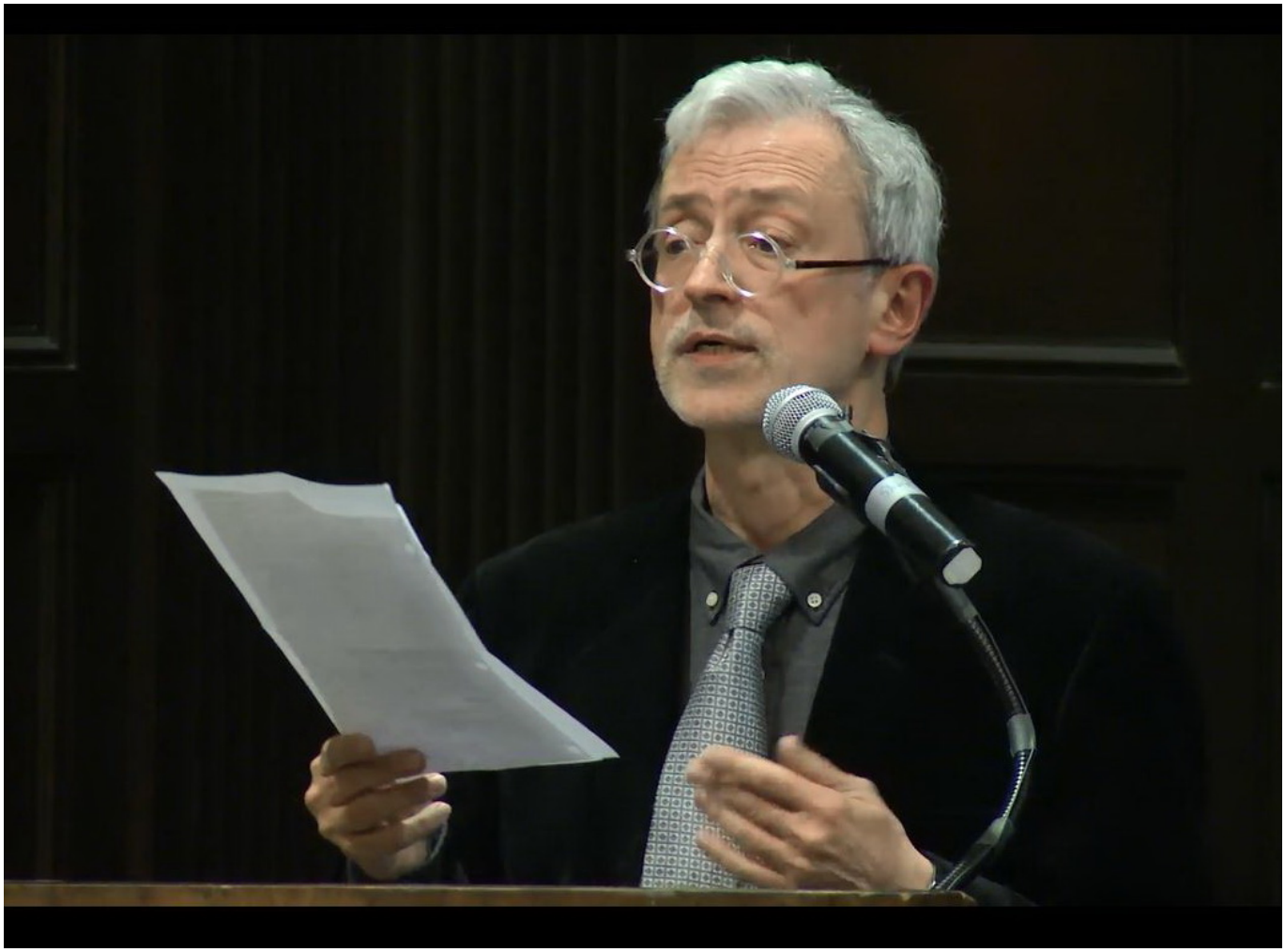

Β.: Γράφετε για έφοδο της ποίησης στον δημόσιο χώρο και όχι απλά για απομονωμένους λογοτέχνες. Υπάρχει βλέψη δημοσιότητας και δημόσιου διαλόγου μέσω της ποίησης;

Β.Λ.: Όσο μεγαλώνει η ετερονομία των ποιημάτων, τόσο εντείνεται η αυτονομιστική στάση των ποιητών. Ποτέ άλλοτε Νεοέλληνες ποιητές δεν απευθύνθηκαν συλλογικά στο κοινό και δεν λειτούργησαν στον δημόσιο χώρο (εκτός βέβαια εάν το έκαναν ατομικά ως βάρδοι). Ανήκαν ή στο ερημητήριο ή στο βάθρο τους.

Σήμερα, συναντάμε τους ποιητές του 2000 παντού -στο βιβλιοπωλείο, το σχολείο, το μπαρ, το θέατρο, το φεστιβάλ, το νοσοκομείο- να συζητούν, να συνεργάζονται, να συμμετέχουν. Όμως, δεν αφήνονται στην επικαιρότητα για να κάνουν πρόχειρη και άμεση ποίηση. Δεν κάνουν ρεαλισμό ούτε μαρτυρία. Σχολιάζουν την εποχή τους τεθλασμένα, υπόγεια, παράφωνα, αιφνίδια με το να απαγγέλουν, να τραγουδούν, να παίζουν, να ερμηνεύουν, να υποδύονται. Αντιμετωπίζουν το γραφτό τους όπως ο μουσικός την παρτιτούρα. Το αποτέλεσμα δεν είναι ποτέ το ίδιο, και συχνά είναι απρόβλεπτο. Έτσι, πειραματίζονται έμπρακτα με το αυτονομιστικό πρόταγμα, δοκιμάζοντας συμπράξεις μεταξύ τους και με εξωτερικούς φορείς.

Β.: Υπάρχει έλλειψη ποιητικής θεωρίας;

Β.Λ.: Η λογοτεχνική μετα-στρουκτουραλιστική θεωρία, που εμφανίστηκε τη δεκαετία του 1970 και γρήγορα επικράτησε στο μεγαλύτερο μέρος του κόσμου, υπέστη στην Ελλάδα από την αρχή τρομερό και επιτυχέστατο διωγμό, κι έτσι ποτέ δεν ρίζωσε στην ελλαδική Νεοελληνική Φιλολογία, η οποία γρήγορα αποκόπηκε από την παγκόσμια επιστημονική κοινότητα. Η πολιτικοποιημένη θεωρία της λογοτεχνίας, που συνομίλησε με όλες τις αυτονομιστικές τάσεις, καταπολεμήθηκε αμείλικτα στον φιλολογικό χώρο (ιδιαίτερα από τους αριστερούς Νεοελληνιστές) με αποτέλεσμα οι φιλόλογοι των Νεοελληνικών Τμημάτων να μην ενδιαφέρονται για την καινουργια ποίηση, αφού δεν έχουν καν τα απαιτούμενα ερμηνευτικά εργαλεία να την προσεγγίσουν.

Το ευτύχημα είναι πως τον ρόλο του κριτικού και του ερμηνευτή έχουν αναλάβει οι ίδιοι οι ποιητές οι οποίοι, γνωρίζοντας τις ριζοσπαστικές θεωρίες που οι φιλόλογοι απέρριψαν, έχουν πάρει *και* την πρόσληψή τους στα χέρια τους, γράφοντας κριτική και δοκίμιο. Είναι ένα ακομα δείγμα της αυτοδιαχείρισης του λογοτεχνικού πεδίου από τους καινούργιους ποιητές.

Β.: Το έργο ενός ποιητή, ενός καλλιτέχνη, μπορεί να προωθεί διαφορετικές αξίες από τον δημιουργό του;

Β.Λ.: Οι αξίες του δημιουργού και του έργου ασφαλώς και δεν ταυτίζονται, αφού κανένας δημιουργός δεν μπορεί ποτέ να ελέγξει την πρόσληψη του έργου του, ακόμα κι αν χτίσει ένα Μπαϊρόιτ για να την χαλιναγωγήσει. Στην πρόσληψη ο καλλιτέχνης δεν είναι παρά μόνο ένας από τους πολλούς συντελεστές μαζί με τον εκδότη, τον κριτικό, τον ανθολόγο, τον δάσκαλο, τον αναγνώστη κλπ. Ο καθένας από αυτούς υπερασπίζεται την αξιοπιστία της ερμηνείας του και, συχνά, από τη σκοπιά του έχει δίκιο. Μάλιστα, όσο πιο σεβαστό και θαυμαστό θεωρείται ένα έργο, τόσο μικρότερος είναι ο έλεγχος του δημιουργού, ακριβώς επειδή το έργο παραμένει δημιουργικά διαθέσιμο σε πολλαπλές προσεγγίσεις. Τέλος, οι περιπτώσεις του θεατρικού Πιραντέλλο, του ποιητή Πάουντ, του φιλόσοφου Χάιντεγκερ και του νομικού Καρλ Σμιτ μας δείχνουν εύγλωττα πώς το έργο δημιουργών και στοχαστών με αντιδραστικές απόψεις μπορεί να αξιοποιηθεί τελείως διαφορετικά από αριστερές οικειοποιήσεις. Το σημαντικό είναι πως ο σημερινός δημιουργός τα γνωρίζει καλά όλα αυτά, τα αποδέχεται και τα διαπραγματεύεται ενεργά μέσα από το έργο και τη διακίνησή του. Ξέρει πια πως το έργο δεν τελειώνει με(ς) τη σελίδα.

Β.: Πού τοποθετείτε τη σημερινή ελληνική ποίηση μέσα στο διεθνές πεδίο;

Β.Λ.: Η σημερινή ελληνική ποίηση είναι, από μορφική, θεματική, φιλοσοφική και άλλες απόψεις, εξίσου δυναμική και ενδιαφέρουσα με εκείνη άλλων χωρών και γλωσσών. Επιπλέον, έχει την ιδιαιτερότητα ότι η κρίση της ελληνικής ποίησης (και γενικά της κουλτούρας) προηγήθηκε της ποίησης της κρίσης καθώς και το πλεονέκτημα ότι συνεχίζει να υπάρχει ευνόητο παγκόσμιο ενδιαφέρον για την κατάσταση στην Ελλάδα. Δικαιολογημένα, λοιπόν, αυτή τη δεκαετία παρουσιάστηκαν διάφορες μεταφράσεις και ανθολογίες σε πολλές γλώσσες. Είναι, όμως, τώρα η ώρα να υπάρξει εξωστρέφεια και κινητικότητα εκ μέρους συγγραφέων και εκδοτών. Οι μεταφράσεις μόνες τους είναι ανενεργές. Πρέπει οι άμεσα ενδιαφερόμενοι να δραστηριοποιηθούν στο εξωτερικό, επικοινωνώντας και συνεργαζόμενοι με ομοτέχνους σε φεστιβάλ,

συνέδρια, πανεπιστήμια, βιβλιοπωλεία και μουσεία ώστε να συμμετάσχουν σε δίκτυα ανταλλαγών, όπως ακριβώς κάνουν οι αυτονομιστές σε κάθε χώρο και κλάδο ως πολίτες του κόσμου.

Β.: Στις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής είδαμε οργανωμένες δράσεις ποιητών ενάντια στον πρόεδρο Τραμπ. Σας έκανε κάποια εντύπωση; Είχαν αυτές οι κινήσεις αντίκτυπο μέσα στους λογοτεχνικούς κύκλους αλλά και στην κοινωνία;

Β.Λ.: Θα αναφερθώ σε δύο θετικά στοιχεία που είχε η κινητοποίηση των Αμερικανών ποιητών. Πρώτον, επειδή η ποίηση φιλοδόξησε να μιλήσει σε ευρύτερο κοινό και να πει πράγματα πέρα από αυτά που λένε τα καθημερινά μέσα, καλλιέργησε μια αμεσότητα και λειτουργικότητα που της επέτρεψε να καταγγείλει, να κηρύξει, να αγκαλιάσει. Δεύτερον, ο δημόσιος λόγος στις συγκεντρώσεις και διαδηλώσεις απέκτησε μια έντονη ρυθμικότητα και ποιητικότητα ώστε να εντυπωσιάζει και να εντυπώνεται. **Το σύνθημα ήρθε πιο κοντά στον στίχο**. Ιδιαίτερα επειδή σε αυτή την κρίσιμη φάση (για λόγους που δεν χωρούν εδώ) το τραγούδι αποδείχτηκε πολύ κατώτερο των περιστάσεων και δεν μπόρεσε να δώσει φωνή σε κανέναν, η ρυθμική εκφώνηση επωμίσθηκε την ευθύνη και αφουγκράστηκε προσεκτικά την ποίηση (η οποία οικειοποιήθηκε χωρίς δυσκολία και το τουίτ). Είναι νωρίς να κάνουμε αισθητικές αποτιμήσεις όμως σίγουρα, όπως συχνά σε περιόδους οξείας κρίσης, η ποίηση παίζει πολύ μεγαλύτερο ρόλο από τον συμβατικό της.

Β.: Το επόμενό σας βιβλίο έχει θέμα την τραγωδία της επανάστασης στο θέατρο των δύο τελευταίων αιώνων. Θα θέλατε να μας μιλήσετε για αυτή σας τη μελέτη;

Β.Λ.: Το επόμενο βιβλίο μου τιτλοφορείται «*The Tragedy of Revolution: Revolution as Hubris in Modern Tragedy*» και εξετάζει το πώς αποτυπώνεται η επανάσταση στο νεώτερο θέατρο. Με απασχολεί το γεγονός ότι η τραγωδία από τους Γερμανούς και Άγγλους Ρομαντικούς ως το μεταμοντέρνο μεταποικιοκρατικό θέατρο αντιμετωπίζει την επανάσταση ως ύβρη, ως ένα εγχείρημα που αποτυγχάνει επειδή με κάποιο τρόπο αυτοκαταργείται, είτε

επειδή προδίδει τους στόχους του είτε επειδή τρώει τα παιδιά του. Σαν ένας σύγχρονος Οιδίπους ή Κρέων το επαναστατικό εγχείρημα έχει άριστες προθέσεις αλλά δεν μπορεί να κάνει αυτοκριτική και τελικά διαψεύδει το κύρος του και χάνει την ισχύ του.

Διακρίνω την ουτοπία της επανάστασης, η οποία, κατά το θέατρο τουλάχιστον, φαίνεται καταδικασμένη στην αυτοκτονία λόγω των μεσσιανικών/σωτηριολογικών της φιλοδοξιών, από την **εξέγερση**, η οποία αποτελεί ένα εκρηκτικό συμβάν που διαμαρτύρεται καθολικά χωρίς όμως να φιλοδοξεί να εξουσιάσει. Τη μελέτη μου αυτή, που συνδυάζει λογοτεχνική ανάλυση, θεατρολογία και πολιτική θεωρία, την ανεβάζω σταδιακά στην ειδική ιστοσελίδα που επιμελούμαι[2]. Εκεί πειραματίζομαι όχι μόνο με την καινουργία τεχνολογία αλλά και με την ιδέα να κάνω την εργασία μου διαθέσιμη από τώρα και χωρίς όρους σε όποιον ενδιαφέρεται.

Σημειώσεις:

[1] www.press.jhu.edu/occasional-paper-10, Journal of Modern Greek Studies, Occasional Paper No. 10, Ιουνίου 2016 (Μετάφράστηκε στα Ελληνικά από το λογοτεχνικό περιοδικό Θράκα, τεύχος 8).

[2] tragedy-of-revolution.complit.lsa.umich.edu

Το παρόν κείμενο δημοσιεύεται στο καινούργιο τεύχος της Βαβυλωνίας #20.

Άμεση Δημοκρατία & το Παράδειγμα των Κούρδων (Βίντεο της εκδήλωσης στο B-FEST)

“Η Υπόσχεση της Άμεσης Δημοκρατίας & το Παράδειγμα των Κούρδων”. Παρακάτω το βίντεο της ομιλίας και της συζήτησης που έλαβε χώρα στις 27 Μαϊου 2018 στα πλαίσια του B-FEST 7.

Ομιλητές:
Debbie Bookchin (Αμερικανίδα δημοσιογράφος, συγγραφέας – με τηλεδιάσκεψη)
Sven Wegner (Διεθνιστικό Κέντρο Δρέσδης)
Yavor Tarinski (TRISE, περ. Βαβυλωνία)

Μεταφραστής: **Θοδωρής Καρυώτης**

Το απομαγνητοφωνημένο κείμενο της ομιλίας της Debbie Bookchin βρίσκεται **ΕΔΩ**

[youtube id=”r42TgnP0ydw”]

Video by **omniatv**, Αντώνης Δημόπουλος

η επόμενη
επανάσταση
25-26-27
25-26-27

έχουν επιβληθεί από το κράτος

Η ΕΡΤ στα Τρία Πέντε Πηγάδια

Παναγιώτης Κούστας

Πέντε χρόνια από το "Διάγγελμα Κεδίκογλου" και τρία από την "Επαναλειτουργία" η ΕΡΤ κουτρουβαλάει σαν άσχετος σκιέρ σε δύσκολη πίστα χιονοδρομικού κέντρου. Και δεν φτάνει που τραυματίζεται καθημερινά η ίδια, παρασύρει μαζί της -στη χιονοστοιβάδα που δημιουργεί- οποιαδήποτε ελπίδα υπήρξε για μια διαφορετική προσέγγιση του ρόλου των ΜΜΕ στην Ελλάδα και την Ευρώπη. Ο διάλογος που άνοιξε την 11η Ιουνίου του 2013 πνίγηκε -σαν ανεπιθύμητο κουτάβι- στον κουβά των διοικήσεων από "τα σπλάχνα της" και τα προβληματικά χαρακτηριστικά της ανθρωπογεωγραφίας της, για τα οποία κανείς δεν θέλει να μιλήσει. Και φυσικά δεν είναι καθόλου τυχαίο το γεγονός ότι η όποια παραγωγή περιεχομένου στην ΕΡΤ (Α.Ε.) σήμερα δεν γίνεται "υπό την σκέπη" της εγκατεστημένης συνδιοίκησης της Αγίας Παρασκευής, αλλά ενάντια σε αυτήν και κόντρα στις "ντιρεκτίβες" της.

Ανοίγω εδώ μια απαραίτητη παρένθεση. Το δίχρονο του αγώνα (11 Ιουνίου 2013 – 11 Ιουνίου 2015) φόρτωσε πάρα πολλούς σκελετούς στις ντουλάπες των "αγωνιστών" συμμετεχόντων, των "καταθλιπτικών" απόντων και των "νομιμοφρόνων" ΔΤ-ΝΕΡΙΤών. Συνειδητά δεν θα αναφερθώ σ' αυτό το κείμενο σε κανέναν από αυτούς τους σκελετούς, αφού διεκδικώ από την πρώτη μέρα της "επαναλειτουργίας" τη δημιουργία μιας *ευρείας απολογιστικής συνέλευσης* για το συγκεκριμένο χρονικό διάστημα. Είναι αξιοσημείωτο ότι τρία χρόνια μετά, ακόμα κι η *ιδέα μιας τέτοιας συνέλευσης* εξακολουθεί να καταστέλλεται αποτελεσματικά, ενώ το "Μνημείο" στήθηκε από πέρσι στο προαύλιο του Ραδιομεγάρου και το "Μουσείο του Αγώνα" προετοιμάζεται, αν πιστέψουμε την ευχή-προαναγγελία στο "επίσημο μπλογκ" της ΠΟΣΠΕΡΤ.

Η εγκατάσταση μιας ελεγχόμενης κυρίαρχης αφήγησης είναι ζωτικής σημασίας για πολλούς "καριερίστες" κι αν αυτή η

κυρίαρχη αφήγηση βιάζει την αλήθεια, τόσο το χειρότερο για την αλήθεια. Για να κλείνουμε όμως αυτή την παρένθεση, αισθάνομαι υποχρεωμένος να απαντήσω στο δήθεν σοβαρότερο επιχείρημα ενάντια στον απολογισμό. Που έχει εκφραστεί και από πρόσωπα που εκτιμώ -όπως η Ειρήνη Φωτέλλη- και συνοψίζεται στο ότι δεν υπάρχει λόγος να γίνει απολογισμός αφού "ο αγώνας συνεχίζεται μέχρι την ΕΡΤ που θέλουμε". Λες και το να εξετάσουμε πόσα από τα ζητούμενα του αγώνα εκπληρώθηκαν -όπως επίσης τα πώς και τα γιατί αυτής της "εν μέρει νίκης"- αντί να ξεκαθαρίσει, θα συσκοτίσει την στοχοθεσία του συνεχιζόμενου αγώνα. Δεν νομίζω ότι χρειάζεται να επιχειρηματολογήσω παραπάνω ως προς την αστειότητα αυτής της θέσης, αφού στα τρία χρόνια που διανύσαμε έχει περίτρανα αποδειχθεί πόση ζημιά έχει ήδη κάνει η έλλειψη απολογισμού ή η προσχηματική του χρήση, όπως στο πρόσφατο Συνέδριο της ΠΟΣΠΕΡΤ στο οποίο ψηφίστηκαν δύο "απολογισμοί" που δεν δημοσιοποιήθηκαν ποτέ.

Τρία από τα Πέντε πηγάδια, λοιπόν για να τα βυθομετρήσουμε…

Η Κόπωση του Ανθρώπινου Δυναμικού

Από την αρχική δημοσίευση του νομοσχεδίου μέχρι την τελική του έγκριση από τη Βουλή ως Νόμου 4324/2015 ελάχιστα πράγματα διορθώθηκαν και σε πεδία που ήταν ουσιαστικά ασήμαντα ή καθαρά συντεχνιακής λογικής. Η εμπειρία της αυτοδιαχείρισης εξοβελίστηκε -παρά τις προγραμματικές δεσμεύσεις– και η παντοδυναμία του Διευθύνοντος Συμβούλου κατοχυρώθηκε. Το ιδιοκτησιακό καθεστώς της ΕΡΤ Α.Ε. -ως συνέχεια της ΝΕΡΙΤ- δεν συνάντησε καμιά αντιπρόταση ή μαχητική αντίσταση. Η ιδέα του κοινωνικού ελέγχου δεν τέθηκε καν στη διαβούλευση ως θέμα, παρά τα κείμενα που είχαν υιοθετηθεί κατά καιρούς από τους "αγωνιζόμενους εργαζόμενους". Στην ηλεκτρονική διαβούλευση του νομοσχεδίου κατατέθηκε μόνο το συνδιαμορφωμένο Κείμενο των Αλληλέγγυων Ακροατριών/Ακροατών, που μετέφερε τις θέσεις επί του "πλέγματος" ΕΡΤ όσων προσώπων το υπέγραψαν. το οποίο φυσικά αγνοήθηκε πλήρως.

Γιατί αλήθεια δέχτηκαν άνθρωποι που διατείνονταν ότι άλλαξαν

οι συνειδήσεις τους και ως προς την εργασία τους και ως προς τον ρόλο της ΕΡΤ να επιστρέψουν σε ένα ασφυκτικό και αναχρονιστικό θεσμικό πλαίσιο μετά από ένα “νικηφόρο αγώνα”;

Η απάντηση δόθηκε συντονισμένα -σαν να την έβγαζες με καρμπόν- από όλους τους “εκπροσώπους” που μέτρησαν την “δυναμική”. Αφορούσε την “κόπωση του αγώνα και την επιθυμία των εργαζομένων να επιστρέψουν στην δουλειά τους”. Και στην μισθολογική ασφάλεια, θα προσθέσω…
Αξίζει εδώ να αναφέρω επίσης τις συμπληρωματικές εκτιμήσεις ότι “μπορούν να γίνουν θεσμικές αλλαγές στην συνέχεια” αλλά και τον τρόμο απέναντι σε συλλογικές διαδικασίες αποφασιστικού χαρακτήρα με το επιχείρημα ότι “οι ΝΕΡΙΤες και οι ‘εξαφανισμένοι’ είναι περισσότεροι από εμάς”.

Το “τυράκι” Τσακνή και η γνωστή σε όλους ακαταλληλότητα Ταγματάρχη

Με τον Νόμο 4324 να είναι αυτός που κατέληξε να ψηφιστεί δεν είναι τυχαίο ότι αρκετοί σοβαροί άνθρωποι αρνήθηκαν τις κρούσεις που τους έγιναν να αναλάβουν την θέση του Προέδρου στο Δ.Σ. της “αναβιωμένης” ΕΡΤ, ιδίως μετά την διαρροή της υποψηφιότητας Λάμπη Ταγματάρχη για την θέση του Διευθύνοντος Συμβούλου. Δεν είμαι σε θέση να εκτιμήσω με βάση ποιες διαβεβαιώσεις ανέλαβε να συμπληρώσει το κορυφαίο ντουέτο της ΕΡΤ ο κ. Διονύσης Τσακνής, αφού ουδέποτε έχω συναντηθεί μαζί του σε μικρότερη απόσταση από αυτήν που χωρίζει τη σκηνή από το ακροατήριο. Μπορώ μόνο να επισημάνω -προς χάριν της απλής λογικής παρατήρησης- ότι συγκριτικά με το διάδοχο σχήμα Κωστόπουλου-Λεοντή, το σχήμα Ταγματάρχη-Τσακνή εμφάνιζε *κάποια μη θεσμοθετημένα στοιχεία δυαρχίας* που απουσιάζουν παντελώς από το σημερινό ντουέτο -δυστυχώς μαζί με *άλλα δείγματα οποιασδήποτε ζωτικής δραστηριότητας*. Άρα μπορώ να υποθέσω ότι κάποιες εγγυήσεις είχε λάβει και, μέχρι ένα χρονικό σημείο τουλάχιστον, αυτές οι εγγυήσεις φαίνεται να τηρήθηκαν.

Κι έτσι φτάνουμε στην Επιτροπή θεσμών και Διαφάνειας της

Βουλής στην οποία εξετάζονται οι υποψήφιοι ως προς την καταλληλότητά τους. Τηλεοπτικά η εξέταση "φέρνει νούμερα" για το Κανάλι της Βουλής, αφού η Ζωή Κωνσταντοπούλου φαίνεται να "στριμώχνει άγρια" τον Λάμπη Ταγματάρχη. Επί της ουσίας όμως, ούτε αυτή τον φέρνει αντιμέτωπο με την λογοκρισία για την οποία φέρει την απόλυτη ευθύνη κατά την διάρκεια της παρέμβασης των φοιτητών των υπό κατάληψη πανεπιστημιακών σχολών στην ΕΡΤ το 2011. Το "περιστατικό" φυσικά τον καθιστά *απολύτως ακατάλληλο* για την θέση του Διευθύνοντος Συμβούλου, όμως μυστηριωδώς δεν το αναφέρει κανείς κι όχι μόνο μέσα στην Επιτροπή. Ούτε η ΠΟΕΣΥ, ούτε η ΕΣΗΕΑ, ούτε φυσικά η ΠΟΣΠΕΡΤ -ενώ μέλη τους είναι γνώστες του "συμβάντος" ως αυτόπτες μάρτυρες- δεν επισημαίνουν την *τραγική αντίφαση* της τοποθέτησης ενός ανθρώπου που έχει ήδη αθετήσει τον λόγο του στην θέση του "θεματοφύλακα" της ανεξαρτησίας της ΕΡΤ.

Πού είναι η "Συμφωνία Αρχών" οέο;

Οι κ.κ. Λάμπης Ταγματάρχης και Διονύσης Τσακνής, συναντούν τον Αλέξη Τσίπρα στο Μέγαρο Μαξίμου. Ο πρωθυπουργός αναφέρεται ξεκάθαρα στη "Συμφωνία Αρχών" που περιέχεται στο Νόμο. "Αναμένω άμεσα να ετοιμάσετε τη Συμφωνία Αρχών που προβλέπει ο νέος νόμος, συμφωνία που θα σας θωρακίζει από οποιαδήποτε απόπειρα «εργαλειοποίησης»". Η Συμφωνία αυτή δεν είναι αναρτημένη πουθενά -κατά συνέπεια μάλλον δεν έχει υπογραφεί ποτέ- ούτε κανείς την ξαναθυμάται από τότε ή την αναφέρει πουθενά. Για να μην δημιουργούνται εντυπώσεις, αν για να συνταχθεί μια τέτοια συμφωνία προβλεπόταν έγκριση του ΕΣΡ ή διαβούλευση μαζί του, η καθυστέρηση είναι μόνο(!) ενάμισης χρόνος. Αν πάλι όχι, τρία χρονάκια κλείσανε και άσπρο καπνό δεν έχουμε δει…

Η "επιστροφή στην ομαλότητα" και το "σπάσιμο του τσαμπουκά"

11 Ιουνίου 2015. Το σήμα της ΝΕΡΙΤ (ή της "Νεροτσουλήθρας" όπως εύστοχα είχε παρατηρήσει κάποιος όταν πρωτοεμφανίστηκε

στις οθόνες το λογότυπό της) εξαφανίζεται για να αντικατασταθεί από το σήμα της ΕΡΤ σε ολόκληρη την επικράτεια στις έξι το πρωί. Όχι ακριβώς σε ολόκληρη όμως, αφού η τηλεόραση της ΕΡΤ3 παραμένει εκτός, λόγω ενός τεχνικού προβλήματος το οποίο επικαλείται η Διοίκηση. Το γεγονός ότι ψηφιακό σήμα της ΕΡΤ3 την ίδια εποχή φτάνει στο στούντιο του ERTopen, ακριβώς απέναντι από το Ραδιομέγαρο, καθιστά κάπως προβληματικό αυτό το επιχείρημα. Το γεγονός ότι σε αντίθεση με την Αθήνα, στη Θεσσαλονίκη ποτέ δεν λειτούργησε το μόρφωμα της ΝΕΡΙΤ, όπως επίσης και το ότι η τηλεόραση της ΕΡΤ3 περιέχει εκπομπές αλληλέγγυων, μάλλον γέρνει τις πιθανότητες προς την "επίδειξη ισχύος" και το "σπάσιμο του τσαμπουκά". Μέχρι να "λυθεί" το τεχνικό πρόβλημα, έχει "λυθεί" και το θέμα των αλληλέγγυων τηλεοπτικών εκπομπών. Έχουν πάρει πόδι, μαζί με τα σποτ των συλλογικοτήτων αγώνα (BIOME, απεργοί Coca-Cola, κλπ) ενώ στο ενδιάμεσο το Δελτίο Καιρού με τον Σάκη Αρναούτογλου παράγεται στη Θεσσαλονίκη με αλληλέγγυους τεχνικούς, εν γνώσει του κ. Λάμπη Ταγματάρχη.

Στον αντίποδα, ο 102 FM καταφέρνει -μετά από μια μικρή διακοπή- να επαναφέρει την εκπομπή του Αλέξη Δερμεντζόγλου "καλύπτοντάς" τον με παραγωγούς που εμφανίζονται να τον έχουν ως μόνιμο καλεσμένο.

Στις 11 Ιουνίου 2015 επαναλειτουργούν και οι 19 περιφερειακοί σταθμοί, παρά τις "φιλότιμες προσπάθειες" Ταγματάρχη να μην ανοίξουν όσοι δεν έχουν πλήρη οργανική σύνθεση υπαλλήλων της ΕΡΤ. Σε ορισμένους από αυτούς οι εκπομπές αλληλέγγυων αποχωρούν πριν την επαναλειτουργία, σε άλλους ενημερώνονται από τους εργαζόμενους ότι σταματάνε, σε κάποιους συνεχίζουν κάτω από το "ραντάρ". Στην πορεία σχεδόν σε όλους τους περιφερειακούς σταθμούς (και σίγουρα σε όσους το επιθυμούσαν) θα ενταχθούν νέες εκπομπές αλληλέγγυων/ακροατών με εφαρμογή του θεσμικού πλαισίου που υπήρχε πριν το Μαύρο και έφερε τον τίτλο "Κάνε την Εκπομπή σου". Πολύ γρήγορα, "ομπρέλλες" παραγωγών, ανάλογες με αυτές της Θεσσαλονίκης, ανοίγουν στο Πρώτο Πρόγραμμα για εκπομπές αρχίζοντας με τον Δημήτρη

Παπαχρήστο και συνεχίζοντας με το Μητροπολιτικό Κοινωνικό Ιατρείο Ελληνικού, τον "Άλλο Άνθρωπο" και τον Ονήσιμο.

Η ελπίδα πεθαίνει γρήγορα και όχι τελευταία

Η προσπάθεια "αποκόλλησης" της ΕΡΤ από την κοινωνία και η αποτυχία δημιουργίας ενός "πυρήνα" ή ακόμα κι ενός χώρου ζύμωσης των διαφορετικών απόψεων στην "αναβιωμένη" ΕΡΤ, γίνεται εμφανής από την αρχή της "επαναλειτουργίας" και παγιώνεται στη συνέχεια. Πάρα πολλά πράγματα μπορούν να ειπωθούν ως προς τις αιτίες, αλλά ανατρέχοντας σε συζητήσεις με πρόσωπα αξίζει να μεταφέρω μερικές φράσεις, όπως ακριβώς ειπώθηκαν στα τρία πηγάδια:

1. Θέλω να γυρίσω μέσα και να μην μιλάω σε κανέναν.
2. Θέλω να γυρίσω μέσα και να γαμήσω τους "προδότες".
3. Δεν μπορώ να διαγράψω συναδέλφους που δουλεύαμε μαζί τόσα χρόνια, επειδή μας πούλησαν τα δύο του αγώνα.
4. Δεν έχουμε κανένα λόγο να καλέσουμε την κοινωνία στις 11 (Ιουνίου 2015).
5. Ο Νόμος είναι σκατά, αλλά υπάρχουν δυνάμεις στο ΣΥΡΙΖΑ που δεν συμφωνούν, άρα πρέπει να αναλάβουμε θέσεις ευθύνης γιατί αλλιώς θα τις πάρουν οι ΔΤούδες και οι ΝΕΡΙΤες (προ Δημοψηφίσματος).
6. Έφυγαν οι δικοί μας, αλλά μπορούμε ακόμα να κάνουμε πράγματα (μετά το Δημοψήφισμα).
7. Όποιοι πιάνουν "καρέκλες" εξαργυρώνουν τον Αγώνα για πάρτη τους.
8. Υπάρχουν "κλίκες" που δουλεύουν μόνο για τις ίδιες.
9. Δεν ήταν όλοι οι αλληλέγγυοι ανιδιοτελείς.
10. Όπως παραδέχτηκε κι ο Τσίπρας, οι εργαζόμενοι ήταν που άνοιξαν την ΕΡΤ (#not @2015 but #sure @2016)
11. Δηλαδή εσύ είσαι (εσείς είσαστε) η κοινωνία;
12. Τώρα που άνοιξε η ΕΡΤ είμαστε όλοι μια οικογένεια (κυρίως κοντά σε εσωτερικές εκλογές κάθε είδους)
13. Τι πυρήνα μου λες; Εκεί που είμαι, δεν μιλάμε μεταξύ μας.

14. Τι φταίω εγώ για αυτά που κάνει η (γίνονται στην) ΕΡΤ; Εγώ… (από πολλά πρόσωπα και με διαφορετικές συνέχειες της φράσης)
15. Δεν θα τους χαρίσουμε το σωματείο (την ομοσπονδία) επειδή ο…
16. Δεν μας συμφέρει να κάνουμε συνελεύσεις με αυτό το συσχετισμό.
17. Τις είδαμε και τις συνελευσεις που καταλήξανε!
18. Ο/Η φίλος/ φίλη σου (για άλλο πρόσωπο κάθε φορά) τότε έλεγε/έκανε/παίρνει/έπαιρνε…
19. Να δώσουμε 3 ευρώ (το ισόποσο του ανταποδοτικού τέλους) στους αλληλέγγυους να μας αφήσουν ήσυχους!
20. Εγώ δεν είχα μπαμπά (μαμά) στην ΕΡΤ.

Η “απομάγευση” και η θεσμικοποίηση

Σε όλο το διάστημα της “λειτουργικής κατάληψης” του Ραδιομεγάρου το προαύλιό του, τα προαύλια πολλών περιφερειακών σταθμών αλλά και το πεζοδρόμιο της Αγγελάκη μπροστά στον 102 FM, μετατράπηκαν σε πραγματικούς δημόσιους χώρους.

Από το πρώτο κιόλας καλοκαίρι της “επαναλειτουργίας” η Διοίκηση φρόντισε να “απομαγεύσει” το stage του Αγώνα, στο πρόγραμμα τού οποίου αρχικά κυριαρχούσε το προσωπικό της ΕΡΤ (Μουσικά Σύνολα και σχήματα που διατηρούσαν οι εργαζόμενοί της) αλλά στη συνέχεια προχώρησε με ανοιχτές συμμετοχές που έφτασαν σε απίστευτο εύρος. Αυτο το αυτοοργανωμένο εγχείρημα αντικαταστάθηκε από το SummERTime με “συνεργάτη” το Δήμο Αγίας Παρασκευής. Λίγα από τα αλληλέγγυα σχήματα εμφανίστηκαν και στο “επίσημο” πρόγραμμα. Τα Μεθυσμένα Ξωτικά και οι Αδέσποτες Σκύλες είχαν προκαλέσει σοβαρή αμηχανία στους ΕΡΤικούς ακόμα

και στην “επαναστατική περίοδο”, οπότε μάλλον δύσκολα θα τα πρότεινε κανείς για το SummERTime.

Μια ανάλογη διαδρομή ακολούθησε και το θερινό σινεμά της ΕΡΤ3 που ξεκίνησε στο πεζοδρόμιο της Αγγελάκη. Όμως εδώ διασώθηκαν αρκετά αρχικά χαρακτηριστικά αφού η επιλογή του υλικού των προβολών παρέμεινε στα χέρια του ανθρώπου που το ξεκίνησε. Μόνο κάποια στοιχεία εμβρυακής αυτοοργάνωσης μοιάζουν να χάθηκαν όταν μπήκε υπό την “αιγίδα” της Διοικούσας Επιτροπής, όπως τουλάχιστον αναφέρουν μερικά μέλη “εξ αποστάσεως” της Λέσχης.

Ένα ακόμη ζήτημα που σχετίζεται με την “απομάγευση” αλλά συνδέεται επίσης και με την “κυρίαρχη αφήγηση” που αναφέρω στην εισαγωγή είναι η κατοχή του υλικού του δίχρονου αγώνα (βίντεο και ηχητικά αρχεία) από την ΠΟΣΠΕΡΤ -κατά δήλωση του κ. Δημήτρη Κούνη, πρώην Ταμία και νυν Γενικού Γραμματέα της ομοσπονδίας. Το γεγονός ότι αυτό το υλικό έχει παραχθεί κάτω από πρωτοφανείς ιστορικές συνθήκες που έχουν ως συνέπεια να είναι τρομακτικά δύσκολο να οριστούν τα δικαιώματα που φέρει (πνευματικά, μηχανικά, αλλά ακόμα και ηθικά) το καθιστούν ιδανικό για άδεια public domain. Φυσικά, υπάρχει πρόβλημα με την μουσική που χρησιμοποιήθηκε (τουλάχιστον στο ραδιόφωνο) αφού διέπεται από αδειοδότηση “της αγοράς” στο συντριπτικό της μέρος. Σε κάθε περίπτωση μεγάλο τμήμα του “αγωνιστικού-πειρατικού-μη αμοιβόμενου” προγράμματος είναι αναρτημένο σκόρπιο στο διαδίκτυο και μέχρι σήμερα παραμένει προσβάσιμο χωρίς κανένα περιορισμό. Θα έχει όμως πολύ μεγάλο νομικό ενδιαφέρον οποιαδήποτε απόπειρα περιορισμού του, είτε στο πλαίσιο του “Μουσείου του Αγώνα”, είτε σε οποιαδήποτε άλλη χρήση του στο μέλλον.

Η πρόθεση της “απομάγευσης” εκφράστηκε ήδη από την πρώτη μέρα, εκτός από την διοίκηση και από την ομοσπονδία. Όταν προσπάθησε να συμπεριλάβει στο θρησκευτικό μνημόσυνο που έστησε για τους νεκρούς του αγώνα, τον δεδηλωμένα άθεο Αχιλλέα Παναγούλη που είχαμε αποχαιρετήσει με πολιτική κηδεία. Εδώ δεν υπήρξε καμιά “θεσμικοποίηση”, αρκούσε απλώς η πλαστογράφηση της ταυτότητάς

του, για να “ταιριάξει” σε ένα σώου της συνδικαλιστικής ηγεσίας -που γινόταν πλάι στο σώου της διοίκησης- την μέρα που “δοξαζόταν” στο προαύλιο μια “νεκρανάσταση” – θρίαμβος των αντιπροσώπων. Το γεγονός ότι τρία χρόνια μετά την “επαναλειτουργία” καμία βοήθεια δεν έχει δοθεί στους ανθρώπους που ανέλαβαν να ολοκληρώσουν το ντοκιμαντέρ που άφησε στη μέση των γυρισμάτων ο Αχιλλέας -και αφορά τα Τσιμέντα Χαλκίδας και τον αγώνα των εργαζομένων εκεί- δείχνει απλώς ότι για τους ανθρώπους της ΕΡΤ “καλός αλληλέγγυος δεν είναι ο νεκρός αλληλέγγυος, αλλά ο νεκρός αλληλέγγυος που κόβεται και ράβεται στα μέτρα μας κάθε φορά”.

Η εσωτερική σύγκρουση και η μη επίλυσή της

Με καθαρά καπιταλιστικούς όρους, θα περίμενε κανείς από οποιαδήποτε διοίκηση εταιρείας της οποίας οι εργαζόμενοι έχουν βιώσει από διαφορετικές έως και μετωπικά συγκρουόμενες εμπειρίες, κατά το πρόσφατο διάστημα των δύο προηγούμενων χρόνων (2013-2015), να τους διαθέσει αμέσως -ή και να επιβάλλει- ψυχολόγους εργασίας και προγράμματα αποκατάστασης των σχέσεων εμπιστοσύνης στις δομές της. Και πριν αρχίσει κανείς να αναφέρει το κόστος, ας αναλογιστεί την σπανιότητα του φαινομένου στην Ιστορία των ΜΜΕ και κατά συνέπεια το ερευνητικό ενδιαφέρον που προέκυπτε για τα τμήματα ψυχολογίας των δημόσιων πανεπιστημίων ολόκληρης της Ευρώπης. Από όσο γνωρίζω, καμιά ενέργεια αποκατάστασης αυτής της βλάβης δεν έγινε ποτέ, ούτε ζητήθηκε/προτάθηκε οτιδήποτε σχετικό από κανένα συνδικαλιστικό φορέα που δραστηριοποιείται ή και σχετίζεται με την ΕΡΤ.

Αντίθετα ακόμα και ζητήματα “διαίρει και βασίλευε” που βρέθηκαν να αμβλύνονται κατά την διάρκεια του κοινού αγώνα (όπως το αιώνιο ρήγμα μεταξύ δημοσιογράφων και τεχνικών/διοικητικών στο “μαγαζί”) μοχλεύθηκαν με την “επαναλειτουργία” και εξακολουθούν να αναμοχλεύονται μέχρι σήμερα με διάφορους τρόπους και για διαφορετικά συμφέροντα. Η

εμφάνιση της "Ένωσης Εργαζομένων ΕΡΤ" και η στελέχωσή της από πολύ γνωστά πρόσωπα της ΔΤ-ΝΕΡΙΤ, έδωσε την χαριστική βολή στην πιθανότητα δημιουργίας ενός πραγματικά ανεξάρτητου και αυτοργανωμένου σωματείου βάσης των εργαζομένων στην ΕΡΤ προς μεγάλη χαρά των γραφειοκρατικών συνδικαλιστικών οργάνων. Το "όλοι εναντίον όλων κι ο καθένας για την πάρτη του" είναι σήμερα μια κυρίαρχη πραγματικότητα στο εσωτερικό των δομών της ΕΡΤ, είτε στα "συνδικαλισμένα" είτε στα "αποστασιοποιημένα" εργαζόμενα άτομα, γεγονός που σχετίζεται άμεσα και με την ανθρωπογεωγραφία τους με την οποία θα ασχοληθώ παρακάτω.

Η μη απόδοση ευθυνών για τα οικονομικά εγκλήματα ΔΤ, ΝΕΡΙΤ & Digea

Κατά τη σύντομη λειτουργία της ΔΤ διαπράχθηκαν οικονομικά εγκλήματα που θα έπρεπε να οδηγηθούν στον Εισαγγελέα, αλλά προτιμήθηκε να πάνε σε αμνήστευση. Για τη ΝΕΡΙΤ κανείς δεν φαίνεται να ξέρει τι έχει πραγματικά συμβεί με τη διαχείρισή της, ούτε αν αυτή "ξεπλύθηκε" μέσω της εταιρικής συνέχειας που της πρόσφερε η "επαναλειτουργία" με τον συγκεκριμένο Νόμο. Εύλογο παραμένει το ερώτημα αν θα υπάρξουν οποιεσδήποτε συνέπειες (από ακύρωση του διαγωνισμού έως απόδοση ευθυνών) για το "σικέ" που οδήγησε την Digea στη θέση του παρόχου ψηφιακού τηλεοπτικού σήματος χωρίς κανέναν ανταγωνιστή και με την χαμηλότερη τιμή που δόθηκε ποτέ στον πολιτισμένο κόσμο.

Η εκπροσώπηση των εργαζομένων στο Δ.Σ. της ΕΡΤ

Το σήριαλ που ξεκίνησε στις 18 Νοεμβρίου του 2015 με τις κάλπες για την εκλογή δύο εκπροσώπων των εργαζομένων της ΕΡΤ στο Διοικητικό Συμβούλιο, είναι πολύ μεγάλο για να το μεταφέρω εδώ επεισόδιο προς επεισόδιο κι ακόμη δεν έχει τελειώσει. Έχει μέσα τα πάντα. Πρώτο γύρο, εξώδικο της ΠΟΕΣΥ, δεύτερο γύρο, επανακαταμέτρηση των ψηφοδελτίων (μερικές μέρες μετά και χωρίς την παρουσία των υποψηφίων), τοποθέτηση ενός εκπροσώπου στο Δ.Σ. (του Αριστοτέλη Μεταξά – καμεραμάν) και άρνηση της

εφορευτικής να τοποθετηθεί στο Δ.Σ. ο Γιώργος Μαρινόπουλος (δημοσιογράφος της ΕΡΤ στον Πύργο) που πλειοψήφισε στο δεύτερο γύρο, προαναγγελία τρίτου (!) γύρου, ένοχη σιωπή των Δημοσιογραφικών Ενώσεων, παραίτηση του Γ. Μαρινόπουλου -δύο χρόνια αργότερα- με κοινοποίηση επιστολής του στην εφορευτική επιτροπή, αλλά καμία ενέργεια απο αυτήν. Το σημαντικό είναι ότι στο Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΡΤ εξακολουθεί να υπάρχει μόνο ένας εκπρόσωπος των εργαζομένων αντί για δύο, άρα οι δημοσιογράφοι στερούνται εκπροσώπησης. Παραμένει ανοιχτό το ζήτημα προσβολής των αποφάσεων ενός Δ.Σ. που λειτουργεί τόσο καιρό με μειωμένη σύνθεση, αλλά αυτό δεν φαίνεται να απασχολεί κανέναν.

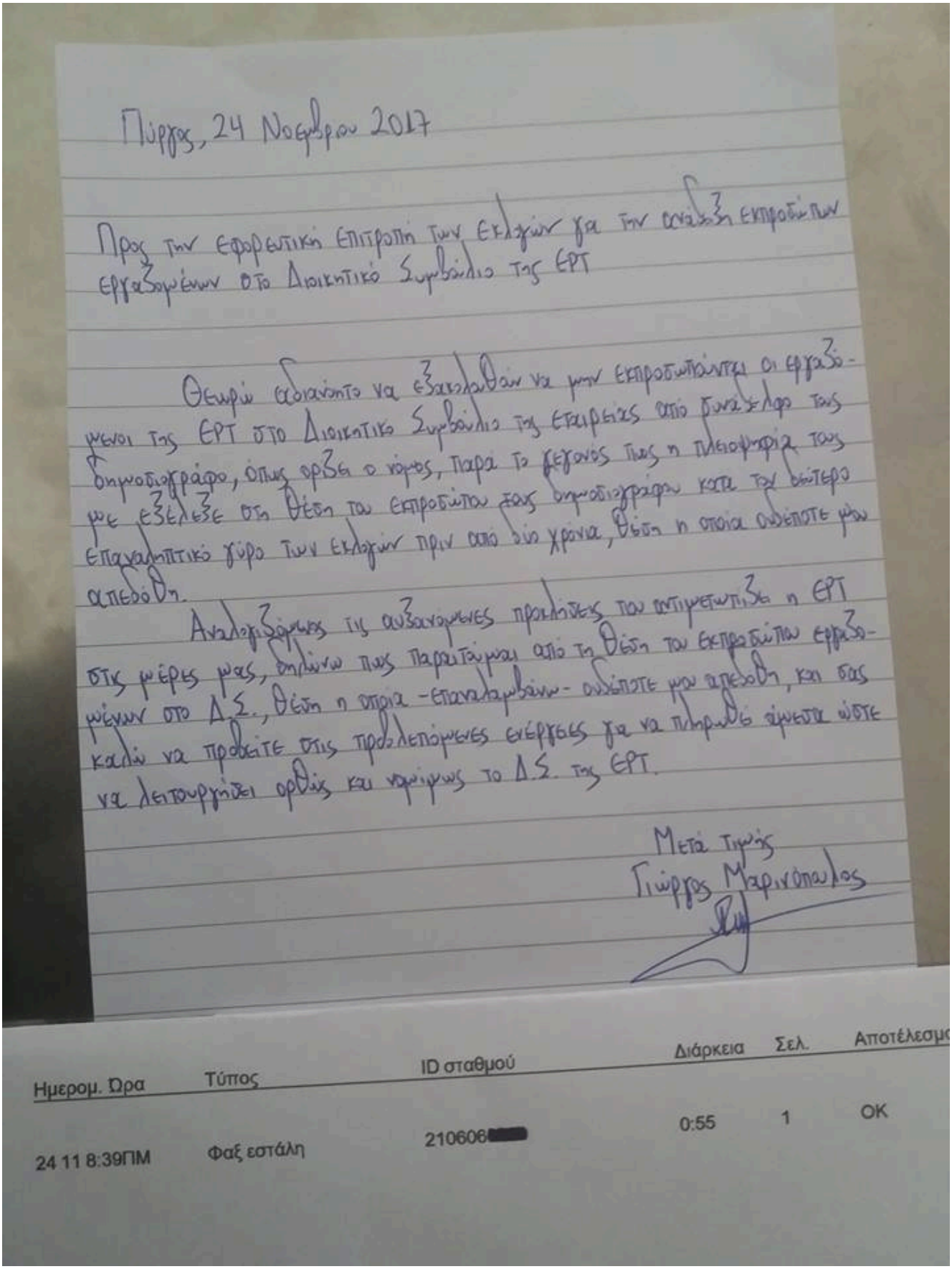

Πύργος, 24 Νοεμβρίου 2017

Προς την εφορευτική επιτροπή των εκλογών για την ανάδειξη εκπροσώπων εργαζομένων στο Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΡΤ

Θεωρώ αδιανόητο να εξακολουθούν να μην εκπροσωπούνται οι εργαζόμενοι της ΕΡΤ στο Διοικητικό Συμβούλιο της εταιρείας από συνάδελφο τους δημοσιογράφο, όπως ορίζει ο νόμος, παρά το γεγονός πως η πλειοψηφία τους με εξέλεξε στη θέση του εκπροσώπου τους δημοσιογράφου κατά τον δεύτερο επαναληπτικό γύρο των εκλογών πριν από δύο χρόνια, θέση η οποία ουδέποτε μου απεδόθη.

Αναλογιζόμενος τις αυξανόμενες προκλήσεις που αντιμετωπίζει η ΕΡΤ στις μέρες μας, δηλώνω πως παραιτούμαι από τη θέση του εκπροσώπου εργαζομένων στο Δ.Σ., θέση η οποία -επαναλαμβάνω- ουδέποτε μου απεδόθη, και σας καλώ να προβείτε στις προβλεπόμενες ενέργειες για να πληρωθεί άμεσα ώστε να λειτουργήσει ορθώς και νομίμως το Δ.Σ. της ΕΡΤ.

Μετά τιμής
Γιώργος Μαρινόπουλος

Ημερομ. Ώρα	Τύπος	ID σταθμού	Διάρκεια	Σελ.	Αποτέλεσμ
24 11 8:39ΠΜ	Φαξ εστάλη	210606[redacted]	0:55	1	OK

Τα “μικρά μαύρα” είναι σαν εγκεφαλικά που

δεν χρήζουν νοσηλείας

Κατά σειρά το πρώτο μαύρο στην “νέα εποχή” πέφτει για να μην πραγματοποιηθεί η παρέμβαση του Ρουβίκωνα στο εορταστικό δελτίο ειδήσεων για τα 50 χρόνια εκπομπής τηλεοπτικού σήματος με παρουσιαστή τον Πάνο Χαρίτο και καλεσμένη τη Λιάνα Κανέλλη.

Ακολουθεί η απεργοσπασία κατά την διάρκεια της ΔΕΘ και η παντελώς “άκυρη” -κατά την προσωπική μου άποψη- παρέμβαση της ΛΑ.Ε. στην ΕΡΤ 3 που ακολουθείται από ακόμη πιο “άκυρη” αντιμετώπιση. Στη Θεσσαλονίκη έχουμε ακόμη την εκ των υστέρων αντίδραση σε μια παρέμβαση για τους πολιτικούς κρατούμενους από συλλογικότητες της πόλης που έγινε στον 102 FM απρόσκοπτα και ολοκληρώθηκε κανονικά, αλλά εμφανίστηκε ως “χρήση βίας” στην ανακοίνωση της Διοίκησης, ενώ οι εργαζόμενοι δέχτηκαν απειλές και αναγγελία “μέτρων τάξης” με τοποθέτηση θωρακισμένης πόρτας στον σταθμό, η οποία ακόμα δεν έχει υλοποιηθεί.

Με απειλές για πειθαρχικά που διέρρευσαν από την πλευρά της ομοσπονδίας(!) ολοκληρώθηκε και το Μαύρο στην ΕΡΤ Χανίων τον Νοέμβριο του 2017 κατά των εκπομπών αλληλέγγυων ακροατών/τριων που είχε μια ενδιαφέρουσα διασύνδεση και με τα γεγονότα στην ERTopen που ακολούθησαν.

Η ERTopen στη “νέα εποχή”

Σε πρόσφατο δικόγραφο του οποίου έλαβα γνώση η ERTopen αναφέρεται ως “ο διαδικτυακός σταθμός της ΠΟΣΠΕΡΤ” από τον Πρόεδρό της, κ. Παναγιώτη Καλφαγιάννη. Και πιθανώς σήμερα να είναι, δεν έχω κανένα τρόπο να το ελέγξω και μηδενική διάθεση να το πράξω. Μπορώ όμως να βεβαιώσω -και όχι μόνος μου, ευτυχώς- ότι στο διάστημα του αγώνα δεν ήταν καθόλου έτσι. Δεν θα επαναλάβω την θέση μου για το εγχείρημα μετά την “επαναλειτουργία” της ΕΡΤ, είναι καταγεγραμμένη από το 2015. Αξίζει να προσθέσω μόνο ότι η λογοκρισία κατά του Γιώργου Μουργή με αφορμή το τελευταίο χρονικά μικρό μαύρο στα Χανιά και όσα ακολούθησαν ανέδειξαν όλες τις παθογένειες της

ιδιότυπης “ιδιοκτησίας” της, ενώ άνοιξαν και πάλι τα ζητήματα της συχνότητας, του πόμπου και της κατοχής του υλικού της κατά την διάρκεια του αγώνα. Ακόμα ανέδειξαν “διπλές ταυτότητες” στελεχών της ΕΡΤ που άλλα καπέλα φοράνε ως διευθυντικά στελέχη της ΕΡΤ Α.Ε. κι άλλα ως μέλη της “συνέλευσης” της ΕΡΤopen.

Η ΚΥΑ έχει κέρατα

Κανείς δεν ξέρει σε ποιο συρτάρι Υπουργείου βρίσκεται και ποιος κρατάει εκεί την Κοινή Υπουργική Απόφαση που αποκαθιστά και συμψηφίζει το οικονομικό χάος που δημιούργησε το Μαύρο ως προς τους εργαζομένους. Αυτό που είναι δεδομένο είναι ότι αρκετός κόσμος εντός της ΕΡΤ την περιμένει “πως και πως” αφού είναι να παίρνει λεφτά όταν εμφανιστεί, αλλά υπάρχουν αρκετοί που δεν θέλουν με τίποτα να σκάσει γιατί πρέπει να επιστρέψουν χρήματα που έχουν ήδη πάρει ως αποζημιώσεις, δεδουλευμένα στην ΔΤ/ΝΕΡΙΤ, κλπ.

Το γεγονός ότι η ΚΥΑ (μάλλον) είναι δημοσιονομικά ουδέτερη, αφού πρακτικά ό,τι είναι να δώσει σε κάποιους θα τα πάρει από κάποιους άλλους, δεν εξηγεί την καθυστέρηση που παρατηρείται. Από πολλούς όμως η καθυστέρηση ερμηνεύεται ως “χάρη” κάποιου είδους. Πριν από μερικούς μήνες η ΠΟΣΠΕΡΤ “έριξε στο τραπέζι” μια πρόταση για εθελοντική ένταξη στην διαδικασία, πράγμα που σημαίνει σημαντική δημοσιονομική επιβάρυνση και δεν υπάρχει περίπτωση να υλοποιηθεί. Η καθυστέρηση της ΚΥΑ διατηρεί τον διχασμό των εργαζομένων της ΕΡΤ σε πριν και μετά το “Διάταγμα Παυλόπουλου” και χρησιμοποιείται ανάλογα κάθε φορά.

Η παρωδία του “κοινωνικού ελέγχου”

Μετά από τέσσερις τηλεοπτικές εκπομπές που ξεκίνησαν το 2015 και τις μηνιαίες ολομέλειες που αναρτώνται μόνο στο διαδίκτυο η παρωδία των Συμβουλίων Κοινωνικού Ελέγχου έχει γίνει καταφανής. Κατ’ αρχήν λειτουργούν μόνο δύο. Στην Αθήνα και τη θεσσαλονίκη. Η αναγγελία για ΣΚΕ ανά περιφέρεια δεν υλοποιήθηκε ποτέ και κανείς δεν φαίνεται διατεθειμένος να τα πραγματοποιήσει, ιδίως με το πλαίσιο να έρχεται “καπέλο” από

την Αθήνα -σύμφωνα με το Νόμο- και τα αποτελέσματα που έχουν ήδη φέρει αυτά που λειτουργούν. Αν κάποιος είναι αρκετά υπομονετικός για να παρακολουθήσει τα βίντεο των ολομελειών του ΣΚΕ Αθήνας θα ανακαλύψει πολύ ενδιαφέροντα πράγματα. Όπως συγκρούσεις μεταξύ φορεών, μεταξύ φορέων και κληρωτών, ολομέλειες με προβληματικές απαρτίες, καταγγελίες για μη τήρηση των ραντεβού που έχουν κλείσει οι επιτροπές με την Διοίκηση μετά από αιτήματα μηνών κλπ. Δεν είναι μόνο ότι τα ΣΚΕ έχουν συμβουλευτικό (και στην ουσία ούτε καν) χαρακτήρα, το κυριότερο πρόβλημά τους είναι ότι έχουν γίνει πάρα πολύ γρήγορα φυτώριο παραγόντων. Το ΣΚΕ Ειδήσεων της Αθήνας διατηρεί παράλληλα και εβδομαδιαία εκπομπή στο ERTopen, ενώ ο "υπεύθυνός" του κ. Νικόλαος Δημητρακόπουλος, διαγράφει συστηματικά σχόλια στο facebook σε ένα προφίλ που συνδέει άμεσα το ονοματεπώνυμό του με το ΣΚΕ Ειδήσεων. Το παράδειγμά του ακολούθησαν κι άλλοι από την "οργανική" ΕΡΤ στο διαδίκτυο -αλλά και στο εσωτερικό δίκτυο αλληλογραφίας της εταιρείας- άρα μπορούμε να θεωρήσουμε ότι άξιζει να μνημονευτεί γιατί άνοιξε ένα δρόμο…

Το Αν-οργανόγραμμα

Κάποιοι δεν κατάλαβαν ότι ζούμε στον 21ο αιώνα και μάλιστα ότι όπου να 'ναι μπαίνουμε στην τρίτη δεκαετία του, άρα τα παιδιά που δεν γεννήθηκαν στον 20ο σε λίγο θα έχουν ενηλικιωθεί. Και φυσικά δεν έχει απολύτως καμιά σημασία ποιος έφτιαξε αυτό το οργανόγραμμα (ο κ. Κωστόπουλος ή οποιοσδήποτε άλλος του το εισηγήθηκε) αφού βρωμάει από μακριά τεχνοφοβία και έλλειψη κάθε επαφής με την πραγματικότητα. Δεν ξέρω αν θα ικανοποιήσει πελατειακά τον ήδη γερασμένο πληθυσμό εργαζομένων της ΕΡΤ (Α.Ε.) , αλλά ούτε την παραγωγή περιεχομένου εξασφαλίζει, ούτε προάγει την δημιουργικότητα (όποια έχει απομείνει) των ΕΡΤικών. Η επικάλυψη αρμοδιοτήτων και η δομή των Διευθύνσεων θυμίζει φορντικό εργοστάσιο των αρχών του 20ου κι όχι δημόσιο οργανισμό παραγωγής ειδησεογραφικού, ψυχαγωγικού, πολιτιστικού και εκπαιδευτικού περιεχομένου σε επαφή με την κοινωνία *όπως οφείλει* να είναι η ΕΡΤ. Στο τελευταίο *οφείλει* συμφωνούν

λεκτικά και με ένα στόμα όλοι οι γραφειοκράτες (Διοίκηση, Εμπλεκόμενες Ομοσπονδίες, Ε.Ε.Ε και Πολιτικό Προσωπικό) όμως στην πράξη ούτε καν την ζωή δεν αφήνουν να δώσει τη λύση.

Η Ανθρωπογεωγραφία της ΕΡΤ

Ποιο είναι το ποσοστό νεόπτωχων στην ΕΡΤ; Πόσα σπίτια υπαλλήλων της είναι στο Νόμο Κατσέλη από πριν το Μαύρο και πόσα μπήκαν τα επίμαχα χρόνια; Και πώς στο διάολο γίνεται, ενώ ένα σημαντικό κομμάτι της τα φέρνει βόλτα δύσκολα, να παραμένει τόσο "ποζεράτο"; Ο καθωσπρεπισμός, η ανάθεση και η οσφυοκαμψία είναι -κατά την προσωπική μου εκτίμηση- τα χειρότερα χαρακτηριστικα της ανθρωπογεωγραφίας στην ΕΡΤ που συνοψίζονται σε μια ιδιότυπη "αστίλα". Ένα ακόμα προβληματικό χαρακτηριστικό είναι η ενδόμυχη γνώση ότι η δουλειά (στις περισσότερες ειδικότητες) είναι πολύ εύκολη πια κι όσο "εκδημοκρατίζεται" από τις νέες τεχνολογίες, τόσο περισσότερο αποδεικνύεται ότι μπορεί πραγματικά να την κάνει ο καθένας. Επιπλέον το προσωπικό της ΕΡΤ γερνάει. Και γερνάει άσχημα, ολοένα και με πιο περιορισμένους ορίζοντες. Όσο για το διάταγμα Παυλόπουλου -στο οποίο πίνουν νερό οι σημερινοί μόνιμοι υπάλληλοι της ΕΡΤ- έχει δημιουργήσει μια συνθήκη εισόδου όλο και λιγότερων νέων ανθρώπων στις δομές της. Άρα ολοένα και λιγότερης φρεσκάδας στην απεύθυνσή της. Οι μικτές παραγωγές -που χρησιμοποιήθηκαν για την λεηλασία των οικονομικών πόρων της ΕΡΤ- είναι η μία όψη του νομίσματος που τις δαιμονοποιεί, όμως την άλλη -που καλύπτει την ανάγκη της ΕΡΤ για άλλες φωνές, ιδέες και εκπομπές- κάνουν όλοι πως δεν την βλέπουν. Σε έναν τόσο σύνθετο οργανισμό η συνδικαλιστική επιδίωξη για εργαζόμενους "μίας και μοναδικής ταχύτητας" απλώς αποκλείει τους ανθρώπους που δεν ονειρεύτηκαν ποτέ να γίνουν "επαγγελματίες" της ραδιοτηλεόρασης, αλλά μπορούν να κάνουν μια σειρά εκπομπών για κάτι που ξέρουν πάρα πολύ καλά ως συνεργάτες. Και φυσικά πάνω σε αυτά τα παράλογα δεδομένα, χτίζεται και θριαμβεύει το outsourcing και τα ΣΔΙΤ που είναι πρό των πυλών (ή και ήδη μέσα).

Ας πούμε τελικά κάποτε την αλήθεια που μπορεί να πληγώσει. Αν οι ΕΡΤικοί δεύτερης γενιάς έγιναν κάτι αποδεκτό και συνηθισμένο, ας προσπαθήσουμε τουλάχιστον να μην θεωρήσουμε δεδομένο και τους ΕΡΤικούς τρίτης γενιάς. Γιατί μόνο στις Στρατιωτικές Σχολές ανά τον κόσμο, επιβραβεύεται αυτού του είδους η… "οικογενειακή παράδοση".

Τι χάθηκε…

Πέρα από την ιστορική ευκαιρία που έχει ήδη αναφερθεί από την αρχή, αυτό που σίγουρα χάθηκε είναι η δυνατότητα παρέμβασης σε ζητήματα υψίστης σημασίας. Όλα τα ερωτήματα και οι αμφισβητήσεις που ξεκίνησαν με το Μαύρο -και αφορούσαν π.χ. το ιδιοκτησιακό καθεστώς της ΕΡΤ και την σχέση της με την κοινωνία, τις ραδιοσυχνότητες ως προς την "ιδιοκτησία" και την χρήση τους, την ψηφιακή μετάβαση που πραγματοποιείται ήδη, το κοινωνικό φάσμα που οφείλει να διαθέτει η χώρα, την αδειοδότηση του Αρχείου της ΕΡΤ με διαφορετικές άδειες χρήσης (όπως creative commons ή public domain), την ισότιμη πρόσβαση στο υλικό της από ΑμεΑ- *έχουν εξαφανιστεί* από κάθε τρέχουσα συζήτηση ή διαβούλευση αυτών των θεμάτων. Θα τολμήσω να ισχυριστώ ότι έχουν εξαφανιστεί ακόμα και από το φαντασιακό των εργαζομένων, με αποτέλεσμα αυτής της "φαντασιεκτομής" ακόμα και όσοι/ες επικαλούνται σήμερα με καλές προθέσεις τον αγώνα, να το κάνουν αποσπασματικά, στείρα και με προβληματικούς στόχους. Και κυρίως να αποσυνδέουν πλήρως "τα δρώμενα στην ΕΡΤ" από μια συνολική προοπτική κοινωνικής χειραφέτησης. Όσο για την πλευρά αυτών που επικαλούνται τον αγώνα με κακές προθέσεις, οι μαφίες που δημιούργησαν έχουν εγκατασταθεί, παράγουν το αποτέλεσμά τους και επιβραβεύονται.

Τα τρία χρόνια αυτής της νόθας "επαναλειτουργίας", έχω πραγματικά βαρεθεί να ακούω τη λέξη "χάσαμε" ή ανάλογες εκφράσεις αποδοχής της ήττας. Δεν με αφορά, όπως πιθανότατα και κανένα από τα πρόσωπα της αλληλεγγύης, δεν είχαμε τίποτα να "κερδίσουμε" ως άτομα, εκτός από την διαδρομή. Όμως έχοντας ζήσει την ουσιαστική διεύθυνση του Ρούσσου Κούνδουρου στο

Κανάλι 15 -που φυσικά καμία σχέση δεν είχε με την αντίληψη "περί διεύθυνσης" πολλών αχυρανθρώπων με γωνιακά γραφεία στις δομές της ΕΡΤ- θα τον επικαλεστώ κλείνοντας αυτό το κείμενο.

Από την ΕΡΤ λοιπόν χάθηκε η *κάβλα* που για τον Ρούσσο ήταν δομικό συστατικό των ΜΜΕ. Μια κάβλα που παροδικά αναγεννήθηκε από την απελευθέρωση του δυναμικού της ΕΡΤ και το αγκάλιασμα του αγώνα της από την κοινωνία. Κι έτσι σήμερα ξεχωρίζουν σαν την μύγα μες στο γάλα μιας μίζερης διεκπεραιωτικής καθημερινής μετριότητας, ελάχιστες νησίδες περιεχομένου. Αυτές που διατηρούν μια σπίθα ακόμα ζωντανή, αλλά δυστυχώς δεν μπορούν να σταματήσουν ούτε την κατρακύλα, ούτε την χιονοστοιβάδα.

Η Εκπομπή Βαβυλωνία της 8ης Ιουνίου (audio)

Εκπομπή ΒΑΒΥΛΩΝΙΑ.
Κάθε Παρασκευή 18:00-19:00 στο Ραδιόφωνο του The PressProject.

Η εκπομπή Βαβυλωνία της 8/6/2018 στο ραδιόφωνο του The Press Project.

Ο Στέφανος Μπατσής και ο Νίκος Ιωάννου συζητούν για το φετινό B-Fest και την τρέχουσα επικαιρότητα για την ονομασία της Μακεδονίας. Ακόμη, για το μεγάλο συλλαλητήριο ενάντια στις εξορύξεις υδρογονανθράκων στην Ήπειρο και τις προκλήσεις των κινημάτων της ενέργειας, αλλά κι ένα σχόλιο για το Ρουβίκωνα.

Εκδήλωση: Αυτονομία & Αυτοδιαχείριση στη Γραφή & τη Δράση της Νέας Ποίησης

Το περιοδικό Βαβυλωνία διοργανώνει εκδήλωση-συζήτηση με τίτλο "**Αυτονομία & αυτοδιαχείριση στη γραφή & τη δράση της νέας ποίησης**".

Τρίτη 19/6/18, ώρα 21:00 στο Nosotros (Θεμιστοκλέους 66, Εξάρχεια)

Ανοιχτή συζήτηση με τον: **Βασίλη Λαμπρόπουλο*** (University of Michigan)

Και τους ποιητές: **Κατερίνα Ζησάκη, Μαρία Κουλούρη, Αλέξιο Μάινα, Φάνη Παπαγεωργίου, Πελαγία Φυτοπούλου & Κώστα Σπαθαράκη** (εκδόσεις Αντίποδες)

Συντονισμός: **Θάνος Γώγος** (ποιητής, εκδότης του λογοτεχνικού περιοδικού Θράκα)

*Ο Βασίλης Λαμπρόπουλος κατέχει την έδρα Νεοελληνικών Σπουδών C.P. Cavafy στο Τμήμα Κλασικών Σπουδών και Συγκριτικής Λογοτεχνίας του Πανεπιστημίου του Μίσιγκαν. Έχει δημοσιεύσεις πάνω στη διαμόρφωση του κανόνα (Literature as National Institution), τα καθεστώτα ερμηνείας (The Rise of Eurocentrism) και τις αντινομίες της ελευθερίας (The Tragic Idea). Εκτός από τους παγκόσμιους Ελληνισμούς, στα ερευνητικά του ενδιαφέροντα περιλαμβάνονται το θέατρο και η πολιτική θεωρία. Η τρέχουσα έρευνά του επικεντρώνεται στην ιδέα της επανάστασης στη μοντέρνα τραγωδία. Ασχολείται εκτενώς με τη μουσική, τη λογοτεχνία, τη φιλία και την ελευθερία. Προσωπικός του ιστότοπος: poetrypiano.wordpress.com

“Αυτονομία & αυτοδιαχείριση στη γραφή & τη δράση **της νέας ποίησης**”

ανοιχτή συζήτηση με τον:

Βασίλη Λαμπρόπουλο
(University of Michigan)

Τους ποιητές:
Μαρία Κουλούρη
Αλέξιο Μάινα
Φάνη Παπαγεωργίου
& τον **Κώστα Σπαθαράκη,** εκδότη (Αντίποδες)

συντονίζει ο ποιητής, εκδότης
του λογοτεχνικού περιοδικού Θράκα **Θάνος Γώγος**

Τρίτη **19/6/18**
ώρα 21:00

Ελεύθερος Κοινωνικός Χώρος
Nosotros
Θεμιστοκλέους 66, Εξάρχεια

Katerina Kolozova για το Μακεδονικό: Ονομασία με βάση την ταυτότητα, αντί τη γεωγραφία;

Katerina Kolozova

Η Katerina Kolozova γεννήθηκε και μεγάλωσε στη Δημοκρατία της Μακεδονίας. Είναι καθηγήτρια φιλοσοφίας, κοινωνικής θεωρίας και σπουδών για το έμφυλο ζήτημα στο Αμερικάνικο Παν/μιο στα Σκόπια και διευθύντρια στο Ιντιτούτο Κοινωνικών και Ανθρωπιστικών Σπουδών. Συγγραφέας πολλών βιβλίων, ερευνήτρια και πολιτική ακτιβίστρια. Το παρόν κείμενο δημοσιεύεται στο καινούργιο τεύχος της Βαβυλωνίας #20.

«Μακεδονία—η νέα, πιθανή, δυτικο-βαλκανική κρίση στην Ευρώπη», «Η Μακεδονία στα πρόθυρα του πολέμου», «Η σταθερότητα της Μακεδονίας κλονίζεται – απειλή για τη σταθερότητα της νοτιοανατολικής Ευρώπης». Τα παραπάνω αποτελούν μία παράφραση πολυάριθμων τίτλων που έχουν εμφανιστεί στα διεθνή μέσα ενημέρωσης, κατά τη διάρκεια του περασμένου χρόνου. Αντιθέτως, παρόμοιοι φόβοι και ανησυχίες δεν μπόρεσαν να καταγραφούν στο εσωτερικό της χώρας. Οι ντόπιοι θα αντιμετώπιζαν κάθε τέτοια δήλωση **ως θεωρία συνωμοσίας**, ή πιθανότερα, ως μέσο για την επίτευξη άλλων πολιτικών στοχεύσεων: «ο πολιτικός αντίπαλος το χρησιμοποιεί ως απειλή για να αποκτήσει δύναμη με κάθε κόστος» ή «ως επιχείρημα για να παραμείνει στην εξουσία». Εν συντομία, στη χώρα κατά την περίοδο της επονομαζόμενης πολιτικής κρίσης (2015-16), η απειλή για τη σταθερότητα και την ίδια την ύπαρξη του κράτους δεν είχε θεωρηθεί ποτέ ως μία σοβαρή πιθανότητα,

παρά ως ένα τέχνασμα των εκάστοτε πολιτικών αντιπάλων και του «διεθνούς παράγοντα που τους στηρίζει».

Μία «παραισθησιογόνα» λογική κυριαρχεί στην πολιτική σκηνή της μικρής, κλειστοφοβικής, ξενοφοβικής, οικονομικά επαρχιακής χώρας: η αλήθεια δεν είναι ποτέ αποδεδειγμένη και οι αποδείξεις ποτέ αληθινές, «υπάρχει πάντα κάτι από πίσω», το οποίο ο καθένας είναι ικανός να μαντέψει ανάλογα με τις πολιτικές του προτιμήσεις. Μπορεί να συμπεράνει κανείς πως η παράνοια είναι αναπόφευκτη. Και πράγματι, έτσι είναι. Παρ' όλα αυτά, «το γεγονός πως είσαι παρανοϊκός δεν αποκλείει την πιθανότητα να σε κυνηγούν όντως», όπως συνήθιζε να λέει ο Joseph Heller.

Η Μακεδονία έχει τα ακόλουθα θέματα με τους γείτονές της: μία κρατική ονομασία που αμφισβητεί η Ελλάδα, μια Ορθόδοξη Εκκλησία που δεν αναγνωρίζει η Σερβία (και ως εκ τούτου όλος ο υπόλοιπος ορθόδοξος κόσμος), μία επίσημη γλώσσα και ασαφή εθνική ταυτότητα -ή μάλλον «ιστορία»- που δεν αναγνωρίζει η Βουλγαρία. Καθώς τα παράξενα και φαινομενικά ασυμβίβαστα θέματα, που η Μακεδονία έχει με τους γείτονές της, βγαίνουν στην επιφάνεια στην ολότητά τους, θα έμπαινε κανείς στον πειρασμό να ψάξει για ένα μοναδικό **ενοποιητικό χαρακτηριστικό,** σε αυτό το ετερογενές άθροισμα προβλημάτων.

Τα περισσότερα από αυτά σχετίζονται με την ιστορία και την αναγνώριση ενός διακριτού έθνους, είτε μέσω μίας μορφής έθνους-κράτους, είτε μίας διεκδίκησης ταυτότητας. Δεδομένου, όμως, ότι μια εθνική ταυτότητα ή εθνικότητα πηγάζει από ένα έθνος-κράτος και αναλογιζόμενοι το γεγονός πως η νομιμοποίηση ή και η ίδια η ύπαρξη του εν λόγω κράτους δεν αμφισβητείται από κανέναν από τους γείτονες, το ερώτημα παραμένει –**τι ακριβώς είναι αυτό, το οποίο στερείται αναγνώρισης στη Μακεδονία και την ιστορία της;**

Το όνομα του κράτους, σύμφωνα με την Ελλάδα, αποτελεί μια έκφραση «αλυτρωτικών προσδοκιών», η οποία αναφέρεται στην πιθανότητα να λάβει χώρα μία απόσχιση στην επικράτεια της. Ο

πληθυσμός που ενδέχεται να αποσχιστεί είναι αυτός που κάποιος θα μπορούσε να ταυτοποιήσει ως «μακεδονικό έθνος». Ο πληθυσμός αυτός ονομάζεται *σλαβόφωνος* στην Ελλάδα, αλλά η συγκεκριμένη ταυτοποίησή του ανάμεσα στις σλαβικές εθνότητες και εθνικότητες δεν έχει αναγνωριστεί. Ή όταν αναγνωρίζεται, αναφέρεται ως βουλγαρικός. Η Βουλγαρία ισχυρίζεται, αντίστοιχα, πως η εθνική ταυτότητα, όσων αυτοπροσδιορίζονται ως εθνοτικά Μακεδόνες στη Δημοκρατία της Μακεδονίας και στην ελληνική Μακεδονία, είναι στην πραγματικότητα βουλγαρική, ή έστω βουλγαρική στην καταγωγή.

Παλαιότερες δηλώσεις του Σέρβου Υπουργού Εξωτερικών, Ίβιτσα Ντάτσιτς, δείχνουν να υποστηρίζουν θέσεις στο θέμα της ταυτότητας ή τουλάχιστον στο θέμα της ονομασίας (του κράτους) που δεν είναι πολύ διαφορετικές από αυτές που έχουν εκφραστεί από αξιωματούχους των άλλων δύο γειτονικών χωρών. Φαίνεται να υπάρχει μία συμφωνία ανάμεσα στους γείτονες πως **το «μακεδονικό έθνος» αποτελεί μια «κατασκευή», ένα ψέμα και μια «τεχνητή κατασκευή της Γιουγκοσλαβίας του Τίτο»**. Μια τέτοια γενική παραδοχή παρουσιάστηκε στην τριμερή συνάντηση των επικεφαλής του ελληνικού, σερβικού και βουλγαρικού κράτους, που έλαβε χώρα στις 13 Ιουλίου του 2017 στη Θεσσαλονίκη, και στην οποία συζητήθηκε το μακεδονικό ζήτημα (με την απουσία οποιουδήποτε αντιπροσώπου από την πλευρά του μακεδονικού κράτους).

Τα επαναλαμβανόμενα επιχειρήματα, για την εν λόγω κοινή παραδοχή, περιστρέφονται γύρω από την ιστορική αλήθεια του «ποιοι ή τι πραγματικά είναι οι Μακεδόνες», μια συζήτηση που διαρκεί εδώ και σχεδόν έναν αιώνα και αφορά την ιστορία, την εθνική οικοδόμηση και, συνεπώς, την ταυτότητα και το τι αυτή σημαίνει πραγματικά. Η «διαμάχη» για το ονοματολογικό ανάμεσα σε Ελλάδα και Μακεδονία έχει να κάνει, ακριβώς, με αυτή την περίπλοκη κατάσταση που αποκαλούμε **«ταυτότητα»**.

Πριν από έναν χρόνο, ο Αμερικάνος πολιτικός Ντάνα Ροχραμπάτσερ, επικεφαλής στο Γραφείο Εξωτερικών Υποθέσεων της Υποεπιτροπής της Ευρώπης, της Ευρασίας και των Αναδυόμενων Απειλών, σε μια συνέντευξή του σε αλβανικό τηλεοπτικό σταθμό,

δήλωσε δημόσια πως «Η Μακεδονία δεν είναι κράτος». Με αυτή τη δήλωση υπονόησε, όπως πολλοί πριν από αυτόν, πως η τελευταία υπήρξε ένα «τεχνητό δημιούργημα» ή παραθέτοντας επακριβώς τις δηλώσεις του, «ένας σχηματισμός που προέκυψε από τη διάλυση της ενιαίας Γιουγκοσλαβίας» και πως θα έπρεπε να διαιρεθεί ανάμεσα στην αλβανική της μειονότητα (που αποδεδειγμένα έχει ταυτότητα) και στη Βουλγαρία, ή οπουδήποτε αλλού η σλαβική πλειοψηφία (χωρίς συγκεκριμένο ορισμό ταυτότητας) προτιμά.

Η πλειοψηφία, επομένως, είναι **ανώνυμη** –όχι απλά το κράτος– και εξαιτίας της έλλειψης ορισμού της, η ίδια η χώρα δεν έχει ουσιαστικό λόγο ύπαρξης (*raison d'être*). Το Στέιτ Ντιπάρτμεντ αρνήθηκε να σχολιάσει τη δήλωση του Ροχραμπάτσερ, επαναδιατυπώνοντας τη στήριξή του στη χώρα και στο ευρωατλαντικό της μέλλον.

Παρόμοια, η κριτική στην «τεχνητή κατασκευή» έχει υπάρξει ένα επαναλαμβανόμενο επιχείρημα στις αντιρρήσεις της Ελλάδας για το συνταγματικό όνομα της χώρας. Η Βουλγαρία, αντιθέτως, έχει επιμείνει στον βουλγαρικό χαρακτήρα της μακεδονικής εθνικότητας και/ή εθνότητας πριν ακόμα την ίδρυση της Σοσιαλιστικής Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γιουγκοσλαβίας, όπως και σε αυτόν της γλώσσας της. Τότε, σύμφωνα με πολλούς αν όχι με όλους, τους βούλγαρους ιστορικούς, τις σύγχρονες βουλγάρικες πολιτικές αρχές και τα δημόσια πρόσωπα, δημιουργήθηκε αυτό το «τεχνητό κατασκεύασμα».

Είναι αξιοσημείωτο πως ακόμη και οι πιο σημαίνουσες απόψεις του περασμένου αιώνα δεν είχαν, τελικά, σημαντική επιρροή στην πολιτική συζήτηση γύρω από τις ταυτότητες, που έλαβε χώρα στα Βαλκάνια, και στο πώς τα επιχειρήματά της εξυπηρετούν τη θεμελίωση των επίσημων κρατικών πολιτικών. Για παράδειγμα, στην επίσημη ιστοσελίδα του ελληνικού Υπουργείου Εξωτερικών, διαβάζουμε πως η χρήση του όρου «Μακεδονία» από την FYROM αντιπροσωπεύει μια απειλή για την ελληνική ιστορία και την πολιτιστική κληρονομιά. Δεν είναι περίεργο που η ύπαρξη ενός κράτους στον 21ο αιώνα θα μπορούσε να θέσει σε κίνδυνο την

ιστορία περισσότερων από 25 αιώνων και πως αυτό θα μπορούσε να είναι «ένα πολιτικό θέμα που οδηγεί σε αλυτρωτισμό»;

Επιστρέφοντας στο επιχείρημα του «τεχνητού κατασκευάσματος», φαίνεται πως όλοι όσοι το προβάλλουν (Έλληνες, Σέρβοι, Βούλγαροι) αλλά και όσοι υπερασπίζονται τους εαυτούς τους (Μακεδόνες) δεν γνωρίζουν πως **τα έθνη, όπως και κάθε άλλη μορφή του συλλογικού ανήκειν, της οργανωμένης κοινωνικότητας και ταυτότητας, αποτελούν στην πραγματικότητα «κατασκευές».** Δεν υπάρχει τίποτα το «φυσικό» σχετικά με αυτά. Το επιχείρημα αυτό δεν είναι απαραίτητα μεταδομιστικό ή κονστρουκτιβιστικό. Στην πραγματικότητα, πρακτικά, όλες οι ερευνητικές μέθοδοι στη σύγχρονη πολιτική επιστήμη υποθέτουν πως αυτά τα φαινόμενα υπόκεινται στην ιστορική αλλαγή, στον μετασχηματισμό και πως είναι *de facto* «δημιουργήματα». **Έτσι, έχουν όλα ημερομηνία και παραγωγής και λήξης.**

Ωστόσο, αν κάποιος εξετάσει τις ιστορικές και ταυτοτικές εντάσεις μεταξύ Ελλάδας και Μακεδονίας, μπορεί να αντιληφθεί πως και οι δύο πλευρές δρουν σαν η ιστορία να ήταν στατική, σαν μία απαράλλαχτη ταυτοτική ουσία να παραμένει σταθερή εις την αιωνιότητα και σαν να υφίσταται, σε τελική ανάλυση, ένας ορισμός για το ποιοι είναι αυτοί, ουσιαστικά, ως εθνότητες «από πάντα και για πάντα». Σύμφωνα με τους Έλληνες, οι Μακεδόνες είναι Σλάβοι (μία απροσδιόριστη ομάδα) που κλέβουν την ελληνική ιστορία. Οι Μακεδόνες εθνικιστές, από την άλλη, βλέπουν τους εαυτούς τους ως τους ίδιους ανθρώπους με τους αρχαίους Μακεδόνες, ίδιοι και απαράλλαχτοι από τα χρόνια του Μεγάλου Αλεξάνδρου, με κάποιες επιρροές από τις σλαβικές μεταναστεύσεις, που τους έδωσαν τη γλώσσα και το κυριλλικό αλφάβητο.

> ***Πράγματι, στα Βαλκάνια η ιστορία είναι πολιτική και η πολιτική ιστορία.***

Αφήνοντας αυτή την αταβιστική λογική, ας πάμε πίσω στην περίοδο του «τεχνητού κατασκευάσματος» του μακεδονικού έθνους

–το 1945, στη Γιουγκοσλαβία. Θα πρέπει να συμφωνήσω, πως αυτή υπήρξε η στιγμή της δημιουργίας του έθνους, η στιγμή όπου τμήμα της γεωγραφικής περιοχής της Μακεδονίας απέκτησε το *status* ενός έθνους-κράτους. Αυτό συνέβη 73 χρόνια πριν. Νωρίτερα, υπήρξε ένα επαναστατικό κίνημα, το οποίο εμφανίστηκε στο τέλος του 19ου αιώνα και που αγωνίστηκε με τρομοκρατικά μέσα για την ίδρυση μακεδονικού κράτους. Το κίνημα αυτό ηγείτο από την οργάνωση *Εσωτερική Μακεδονική Επαναστατική Οργάνωση* (VMRO) και, σύμφωνα με αυτήν, η «φύση» της σλαβικής πλειοψηφίας του επερχόμενου έθνους ήταν βουλγαρική. Φαίνεται πως η επίσημη ιστοριογραφία και πολιτική της Βουλγαρίας έχει δίκιο όταν υποστηρίζει πως η Μακεδονία οφείλει να παραδεχτεί ένα σημαντικό κομμάτι της εθνικής της ιστορίας ως στην πραγματικότητα βουλγαρικό, ή τουλάχιστον συνυφασμένο με αυτό της Βουλγαρίας.

Κατά συνέπεια, το Σύμφωνο «καλής γειτονίας και συνεργασίας» μεταξύ της Βουλγαρίας και της Μακεδονίας που υπογράφτηκε στις 2 Αυγούστου 2017, θεωρώ πως είναι ένα ευχάριστο νέο: **απεγκλωβίζει τη Μακεδονία από τη στατική της θέση, που την θέλει από πάντα αγνά μακεδονική, άθικτη από την παρουσία οποιασδήποτε άλλης εθνικότητας, ιστορίας ή αμφισημίας κάθε είδους.** Από την άλλη, εάν η θεώρηση της ταυτότητας, ως κάτι σταθερό και απαράλλαχτο στην αιωνιότητα, παραμένει η υπόγεια λογική της βουλγαρικής πλευράς, τότε δεν θα καταφέρει να αναγνωρίσει το γεγονός πως ακόμα κι αν το μακεδονικό έθνος είναι «μόλις» 73 χρόνων και κομμουνιστικό στην καταγωγή του, υφίσταται πλέον.

Αποτελεί πλέον μια πραγματικότητα, με μια διακριτή εθνοτική και εθνική ταυτότητα. Οι Μακεδόνες, αυτοί που αναγνωρίζουν τους εαυτούς τους ως τμήμα της κοινής ιστορίας που μοιραζόμαστε με τη Βουλγαρία και αυτοί που είναι σλαβόφωνοι, ουσιαστικά αυτοί που αυτοπροσδιορίζονται ως εθνοτικά Μακεδόνες, έχουν κληρονομήσει μία συγκεκριμένη εθνική ταυτότητα μέσα στην οποία έχουν γεννηθεί. Με άλλα λόγια, το «τεχνητό κατασκεύασμα του Τίτο» βρίσκεται πλέον στη θέση του,

για περισσότερο από επτά δεκαετίες, και πολλοί δεν έχουν άλλη επιλογή από το να αναγνωρίσουν τους εαυτούς τους ως κομμάτι του, όντας γεννημένοι εκεί.

Το γεγονός πως η Μακεδονία έχει υπογράψει ένα σύμφωνο με τη Βουλγαρία, το οποίο αποδέχεται την κοινή ιστορία και σχετίζεται με τις προσπάθειες οικοδόμησης κράτους από τον 19ο αιώνα, ενώ παράλληλα επιμένει ακόμα στη διακριτότητά της, δείχνει μια **δυναμική θεώρηση της ταυτότητάς της**, η οποία για πρώτη φορά, δεν προϋποθέτει μία σταθερή και παγιωμένη ουσία του «μακεδονικού εαυτού». Αυτή είναι η νέα επαναστατική προοπτική που παρέχει αυτή η συμφωνία, όχι μόνο για τη βελτίωση των σχέσεων μεταξύ Μακεδονίας και Βουλγαρίας, αλλά και ως παρακαταθήκη για την ανάπτυξη σχέσεων καλής γειτονίας με την Ελλάδα και τη Σερβία, επίσης. Ίσως το μοντέλο που εισήγαγαν η Βουλγαρία και η Μακεδονία να μπορέσει πραγματικά να χρησιμοποιηθεί ως ένα θεμέλιο για την επίλυση της πολυετούς διαμάχης ανάμεσα σε Μακεδονία και Ελλάδα.

Αν εκκινήσουμε από τη θέση πως το πρόβλημα είναι στην πραγματικότητα περισσότερο ιστορικό, περισσότερο βασισμένο στις ταυτότητες, παρά κυρίως «τεχνικό» (μια γεωγραφική διάκριση ανάμεσα σε μία περιοχή και ένα κράτος), τότε ίσως μία λύση στις ιστορικό-πολιτιστικές εντάσεις, παρόμοια με αυτή που επετεύχθη με τη Βουλγαρία, να μπορούσε να επιλύσει το ζήτημα; Ίσως, μια διαφοροποίηση βασισμένη στην ταυτότητα, και όχι στη γεωγραφία, να μπορούσε να επιλύσει τη διαμάχη πιο ομαλά και σε μόνιμη βάση;

Θα μπορούσε, το όνομα *Σλαβικομακεδόνες* ή *Σλαβομακεδόνες* να κατευνάσει τους ελληνικούς φόβους αλλά και να είναι δίκαιο, παράλληλα, με την ιστορική ορθότητα, που σχετίζεται με τη μακεδονική εθνική ταυτότητα (συμπεριλαμβανομένου του τμήματος για το οποίο έχει αξιώσεις και η Βουλγαρία);

Προκειμένου να ξεκινήσει ένας τέτοιος διάλογος, είναι αναγκαίο να αποδεχτούν οι Μακεδόνες πως, στην πραγματικότητα, **δεν υπάρχει μια παγιωμένη ουσία στα θέματα ταυτοτήτων και πως οι**

μόνες σταθερές είναι η δυναμική και η μετεξέλιξη. Επομένως, ένας σύγχρονος παρά ένας αρχαίος ορισμός αυτού που ταυτοποιείται (του «Μακεδόνα») θα εξυπηρετήσει καλύτερα το ίδιο του το μέλλον, αλλά και αυτό των γειτόνων του, ελπίζοντας πως θα οδηγήσει στην επίλυση της διαμάχης του ονοματολογικού με την Ελλάδα.

Μετάφραση: **Πάνος Παπαπανάγου**

Ομιλία Redneck Revolt στο B-Fest: Αντιφασισμός & Οπλοκατοχή στις Η.Π.Α. (Βίντεο)

Η εκδήλωση με μέλος των **Redneck Revolt** έλαβε χώρα στο B-FEST 7, την Παρασκευή 25/05/18 με τίτλο «**Αντιφασισμός & Οπλοκατοχή στις Η.Π.Α.**». Παρακάτω το βίντεο της ομιλίας και της συζήτησης που ακολούθησε:

Εισηγήσεις: Μέλος των Redneck Revolt, Κώστας Σαββόπουλος (περ. Βαβυλωνία)
Μετάφραση: Αλέξανδρος Σχισμένος

[youtube id="ZNWHIkscmeo"]

Video by **omniatv**, Αντώνης Δημόπουλος

Οι **Redneck Revolt** δημιουργήθηκαν το 2016 με έντονη δράση στον Αμερικάνικο Νότο. Το κίνημά τους αποτελείται από ένα δίκτυο αντιρατσιστικών, αντιφασιστικών ομάδων για την αυτοάμυνα των

τοπικών κοινοτήτων στις Η.Π.Α. και τα μέλη τους προέρχονται από ένα ευρύ φάσμα πολιτικών και κοινωνικών καταβολών. Μάχονται για την κοινωνική απελευθέρωση ενάντια σε όλα τα καταπιεστικά συστήματα των καιρών, δίνοντας έμφαση σε θέματα αντιρατσισμού και καταπίεσης των φτωχών και εργαζομένων.

Στις πολιτείες της Αμερικής όπου επιτρέπεται η οπλοφορία οι Redneck Revolt διεξάγουν ένοπλες διαδηλώσεις και περιφρουρήσεις των δράσεων τους. Προτείνουν μία διαφορετική οπτική της οπλοκατοχής και οπλοφορίας των πολιτών. Οι ίδιοι διατηρούν πολλές λέσχες σκοποβολής όπου εκπαιδεύουν τα μέλη τους στην ένοπλη αυτοάμυνα και στην αλληλοβοήθεια.

Οι πολιτικές ιδεολογίες τους είναι λιγότερο σημαντικές μπροστά στις κοινές οργανωτικές τους αρχές και τη συλλογική εργασία. Δημιουργούν τον απαραίτητο χώρο σε ανθρώπους που έχουν πολιτικοποιηθεί προσφάτως και που συνειδητοποιούν την ανάγκη για προστασία των κοινοτήτων τους από την αστυνομία και τους ακροδεξιούς.

Συνέντευξη Redneck Revolt στη Βαβυλωνία: Οπλοκατοχή & Κοινωνικός Αντιφασισμός στις Η.Π.Α.

Interview with Redneck Revolt: Arms Possession & Social Anti-fascism in U.S.A.

www.redneckrevolt.org

Η ελεύθερη μετακίνηση στα Μ.Μ.Μ. επεκτείνεται από το

Ταλίν σε ολόκληρη την Εσθονία

Κώστας Φωτεινάκης

Με αφορμή την «Ευρωπαϊκή Πράσινη Εβδομάδα», 21-25 Μαΐου, αλλά και με την πρόσφατη ανακοίνωση της Εσθονίας, ότι από 1ης Ιουλίου 2018 η ελεύθερη μετακίνηση με τα Μέσα Μαζικής Μεταφοράς επεκτείνεται από το Ταλίν σε ολόκληρη τη χώρα, επαναφέρουμε την πρόταση των Φίλων της Φύσης για τη δωρεάν μετακίνηση και στην Ελλάδα.

Το Ελληνικό Δίκτυο ΦΙΛΟΙ της ΦΥΣΗΣ/ Naturefriends Greece έχει πάρει σαφή θέση για το θέμα της ελεύθερης μετακίνησης στην πόλη, με τα μέσα μαζικής μεταφοράς, από το 2013. Οι θέσεις των ΦτΦ έχουν πάρει υπόψη τους τις προτάσεις θεωρητικών της οικολογίας από το 1973, όπως π.χ. του Πιέρ Σάμουελ από το βιβλίο του ΟΙΚΟΛΟΓΙΑ, τις προτάσεις του Παγκόσμιου Κοινωνικού Φόρουμ (2004) όπως παρουσιάζονται στον Παγκόσμιο Κοινωνικό Χάρτη για το Δικαίωμα στην Πόλη, αλλά και νεώτερων προσεγγίσεων όπως του Μισέλ Λεβί «Οικοσοσιαλιστική Επανάσταση» 2008, των Michael Brie and Mario Candeias (Just Mobility – Postfossil Conversion and Free Public Transport, 2012).

Οι θέσεις των ΦΙΛΩΝ της ΦΥΣΗΣ, «Η ευχάριστη, οικονομική, ασφαλής, και οικολογική μετακίνηση στις πόλεις είναι ΔΙΚΑΙΩΜΑ», παρουσιάστηκαν το 2014 με αφορμή την Ευρωπαϊκή Εβδομάδα Βιώσιμης Κινητικότητας (16-22 Σεπτεμβρίου), όπου μεταξύ των άλλων προτείναμε:

> *«…να ανοίξει ο διάλογος για τη δωρεάν μετακίνηση στα δημόσια Μ.Μ.Μ, μια συζήτηση που άνοιξε στις αρχές της δεκαετίας του '70, για την αποθάρρυνση της κυκλοφορίας των Ι.Χ. στις πόλεις. Για τους ΦτΦ η συζήτηση για τη δωρεάν μετακίνηση στα δημόσια ΜΜΜ έχει οικολογική και οικονομική διάσταση. Επισημαίνουμε ότι αρκετές κοινωνικές κατηγορίες μετακινούνται ήδη δωρεάν (π.χ. ένστολοι κ.ά). Άρα η συζήτηση για δωρεάν μετακίνηση έχει αντικειμενική βάση, ισχύει από 1/1/2013 στο*

Ταλίν και απασχολεί και την Ε.Ε..»

Από 1η Ιανουαρίου 2013 η δωρεάν μετακίνηση ισχύει στο Ταλίν, την Πρωτεύουσα της Εσθονίας και από 1η Ιουλίου 2018 επεκτείνεται σε ολόκληρη τη χώρα. [ΕΔΩ ΕΔΩ ΕΔΩ]

Και δεν είναι μόνο το Ταλίν και η Εσθονία, υπάρχουν και άλλα παραδείγματα σε δώδεκα πόλεις της Γαλλίας, σε έξι πόλεις της Τσεχίας, σε ορισμένες πόλεις της Γερμανίας, Σλοβακίας, Ρουμανίας, σε εννέα πόλεις της Βραζιλίας, σε είκοσι έξι πόλεις των ΗΠΑ, κ.ά.

Επιπλέον, θετικά παραδείγματα πόλεων με ελεύθερη μετακίνηση στις πόλεις, καταγράφονται στο βιβλίο «Free Public Transport: And Why We Don’t Pay to Ride Elevators», 2017 που παρουσίασαν οι ΦτΦ στο blog τους.

Στην Ελλάδα η συζήτηση έχει ανοίξει κυρίως από τους ΦτΦ και έχει επεκταθεί από το ράδιο ΒΑΒΥΛΩΝΙΑ (εδώ και εδώ) και θεωρούμε ορισμένα μέτρα που έχουν παρθεί πρόσφατα ότι είναι σε σωστή κατεύθυνση, όπως π.χ. η ελεύθερη μετακίνηση ανέργων, η διαγραφή προστίμων που είχαν βεβαιωθεί στην εφορία από τον Οργανισμό Αστικών Συγκοινωνιών Θεσσαλονίκης, 2017. Ωστόσο, αυτά τα μέτρα πρέπει να επεκταθούν και σε άλλες κοινωνικές κατηγορίες και ιδιαίτερα στους νέους, ακόμα και σε ωρολογιακές ζώνες (π.χ. ώρες που η μετακίνηση με τα ΜΜΜ είναι μικρή).

Να υπενθυμίσω ότι στις αρχές της δεκαετίας του ’80, με την κυβέρνηση της αλλαγής του ΠΑΣΟΚ, εφαρμόστηκε ως κοινωνικός μισθός η ελεύθερη μετακίνηση στα ΜΜΜ, για συγκεκριμένες ώρες, κατά τη διάρκεια της μετακίνησης όλων των επιβατών αδιακρίτως, ωφελούμενοι όμως ήταν κυρίως οι εργαζόμενοι. [ΕΔΩ]

Η πρόταση για τη επέκταση της ελεύθερης μετακίνησης με τα Μέσα Μαζικής Μεταφοράς στις πόλεις συνάδει και με τον 11ο στόχο για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη του ΟΗΕ για τη «Μετατροπή των πόλεων και των ανθρώπινων οικισμών σε χώρους δίχως αποκλεισμούς, ασφαλείς, ανθεκτικούς και βιώσιμους».

Η οικονομική συγκυρία στη χώρα μας ίσως δεν είναι και η καλύτερη, ούτε προφανώς μπορούμε με έναν διακόπτη να μεταβούμε από τη μια στιγμή στην άλλη, από ένα σύστημα ελέγχου των εισιτηρίων που έχει πρόσφατα εκσυγχρονιστεί και έχει γίνει πιο αυστηρό, σε ένα σύστημα ελεύθερης μετακίνησης.

Ωστόσο η δρομολόγηση και η επέκτασης της ελεύθερης μετακίνησης μπορεί να προγραμματιστεί, όχι μόνο για οικονομικούς αλλά και για οικολογικούς λόγους, μιας και η αύξηση της μετακίνησης με τα Μέσα Μαζικής Μεταφοράς μειώνει την κυκλοφορία των ΙΧ, την εκπομπή ρύπων και βελτιώνει τη λειτουργία των πόλεων.

ΦΙΛΟΙ της ΦΥΣΗΣ

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΕΣ B-FEST 7 (2ο μέρος)

Το B-FEST ολοκληρώθηκε για ακόμη μία χρονιά με επιτυχία! Ευχαριστούμε από καρδιάς όλες και όλους για τη συμμετοχή τους, τη βοήθεια και τη συμβολή τους στη διοργάνωσή του. Αυτές τις μέρες δημοσιεύουμε ολόκληρο το οπτικοακουστικό υλικό του φεστιβάλ, φωτογραφίες, βίντεοσκοπήσεις ομιλιών και συναυλιών, εισηγήσεις ομιλητών. Παρακάτω ακολουθεί το δεύτερο μέρος του φωτογραφικού μας άλμπουμ:

Ομιλία Kristin Ross στο B-

Fest: Ο Μάης του ‘68 & η Συνέχειά του (Βίντεο)

Η ομιλία της Kristin Ross στο B-Fest 7 στην εκδήλωση **‘Ο Μάης του ‘68 & η Συνέχειά του: Πού Πηγαίνει η Δημοκρατία;’** στις 26 Μαϊου 2018.
Kristin Ross (παν/μιο Νέας Υόρκης)
Αλέξανδρος Σχισμένος (περ. Βαβυλωνία)

[youtube id=”WgxT-Zj4dDA”]

Video by **omniatv**, Αντώνης Δημόπουλος

Kristin Ross: καθηγήτρια συγκριτικής γραμματολογίας στο Παν/μιο Νέας Υόρκης, επηρεασμένη σε μεγάλο βαθμό από τη Γαλλική Φιλοσοφική Σχολή. Ερευνά εδώ και δεκαετίες την επαναστατική ιστορία και θεωρία με κύριο ενδιαφέρον τις γαλλικές αστικές εξεγέρσεις, όπως την Παρισινή Κομμούνα και τον Μάη του ’68. Συγγραφέας πολλών βιβλίων μεταξύ των οποίων τα: “Communal Luxury: The Political Imaginary of the Paris Commune”, “May ’68 and Its Afterlives” και “The Emergence of Social Space: Rimbaud and the Paris Commune”, που την έκαναν ευρέως γνωστή στα σύγχρονα κινήματα και στον χώρο της ριζοσπαστικής σκέψης.

Στο B-FEST μίλησε για το μέλλον της δημοκρατίας και για αυτό που μένει ζωντανό από τον **Μάη του 1968**, πέρα από τις μνήμες και τις επετείους: *“Ο Μάης του ’68 δεν έχει, κατά τη γνώμη μου, κανένα ενδιαφέρον παραμόνο εάν μπορεί να σχηματοποιήσει το υπάρχον και να ρίξει φως στην τρέχουσα κατάσταση. Αν δεν το κάνει αυτό, τότε θα έχουμε δίκιο να τον στείλουμε στον κάδο των αχρήστων”.*

Στα ελληνικά κυκλοφορεί το συλλογικό έργο “Πού Πηγαίνει η Δημοκρατία;” (εκδ. Πατάκη, 2013), στο οποίο γίνεται διάλογος

μεταξύ της ίδιας και σημαντικών πολιτικών στοχαστών όπως ο Ρανσιέρ, ο Αγκάμπεν, ο Μπαντιού και ο Ζίζεκ.

Συνέντευξη στη Βαβυλωνία: Ο Μάης του ‘68 πέρα από τις Επετείους και τις Μνήμες